

HELSINGIN
ORTODOKSINEN
SEURAKUNTA

Vuosikertomus 2023

Sisällys

Monimuotoinen ja monikulttuurinen Suomen suurin ortodoksinen seurakunta.....	2
1. Kirkkoherran katsaus vuoteen	3
2. Luottamuselimet	4
3. Suomenkielinen seurakuntatyö	4
4. Monikulttuurinen seurakuntatyö.....	23
5. Diakoniatyö	27
6. Kasvatustyö	30
7. Vapaaehtoistoiminta.....	31
8. Tukitoiminnot	33
8.1. Hallinto.....	33
8.2. Hautaustoimi.....	34
8.3. Viestintä.....	34
8.4. Kirjasto ja arkisto	36
8.5. Kiinteistötoimi.....	38
9. Henkilöstö	40
10. Taloudellinen kehitys	41

Monimuotoinen ja monikulttuurinen Suomen suurin ortodoksinen seurakunta

Helsingin ortodoksinen seurakunta on suurin Suomen ortodoksisen kirkon seurakunnista. Yli kolmasosa Suomen ortodoksisen kirkon jäsenistöstä on kirjoilla Helsingin ortodoksisessa seurakunnassa. Vuoden 2023 loppuessa seurakuntaan kuului 21 838 henkeä.

Suomen ortodoksinen kirkko kuuluu autonomisena arkkipiispakuntana Konstantinopolin ekumeenisen patriarkaatin alaisuuteen, ja vuonna 2023 vietettiin autonomian 100-vuotisjuhlaa.

Helsingin ortodoksinen seurakunta on monimuotoinen niin toiminnallisesti, kielellisesti kuin alueellisesti. Seurakunnan laajaan toiminta-alueeseen kuuluu yhteensä 44 kuntaa Hangosta Heinolaan saakka. Seurakunnassa on kaikkiaan 21 pyhäkköä. Seurakunnan pääkirkkona toimii Uspenskin katedraali, joka on myös Suomen ortodoksisen kirkon pääkatedraali.

Seurakuntalaiset puhuvat äidinkielenään 73 eri kieltä. Seurakunnan jäsenistä reilu 75 % on suomenkielisiä. Seuraavaksi suurimman kieliryhmän muodostavat venäjänkieliset, joita on reilu 15 % kaikista seurakunnan jäsenistä. Ruotsinkielisiä on lähes 3 %. Ukrainalaisten pakolaisten määrä ja heidän osallistumisensa seurakunnan toimintaan on kasvanut seurakuntamme alueella, mikä ei kuitenkaan näy vielä seurakunnan jäsentilastoissa.

Helsingin hiippakunnan piispana toimii arkkipiispa **Leo** ja seurakuntaa johtaa kirkkoherra **Markku Salminen**.

Kansi: Vuosisadan ristisaatto Pyhän Kolminaisuuden kirkosta Uspenskin katedraaliin 9.9. oli Suomen ortodoksisen kirkon autonomian 100-vuotisjuhlan pääjuhlan aloitus Helsingissä ja näkyvä julistus ortodoksisuudesta Suomessa ja pääkaupungissamme. Ristisaattoon osallistui arviolta tuhat ihmistä. Vuonna 2023 ortodoksinen ristisaattoperinne lisättiin Elävän perinnön kansalliseen luetteloon.

Kannen kuva: Jyri Pitkänen

1. Kirkkoherran katsaus vuoteen

Paikallisesti kertomusvuosi oli Kirkollemme juhlan vuosi. Vuonna 2023 saimme viettää kirkkomme autonomian 100-vuotisjuhlaa, joka huipentui ekumeenisen patriarkka **Bartolomeoksen** vierailuun ja pääjuhlaan seurakuntamme alueella, Uspenskin katedraalissa 9.–10. syyskuuta. Loppuvuodesta saimme myös tärkeitä vieraita Ukrainasta, kun Ukrainan ortodoksisen kirkon metropoliitta **Epifani** vieraili delegaationsa kanssa Suomessa ja vietti kaksi päivää Helsingissä.

Maailman mittakaavassa sen sijaan vuosi 2023 on ollut täynnä surua ja sotauutisia. Ukrainassa Venäjän hyökkäyssota jatkui myös kertomusvuonna. Ja syksyllä alkoi sota Gazassa.

Nämä sotien tummat pilvet ja varjot ovat samalla kirkastaneet satavuotisjuhlaamme merkitystä; Ne ovat korostaneet, minkälaisen tärkeän päätöksen kirkkomme teki ja minkälaisen matkan olemme kulkeneet osana Konstantinopolin patriarkaattia.

Aikana, jolloin niin lähellä kuin kaukanakin on epävarmuutta, ja myös pelkoa, ihmiset ovat löytäneet kirkosta ja seurakunnastamme tukea ja turvaa. Kirkko on tuonut yhteisöllisyyttä sekä kristittyjen aseista väkevintä – rukousta. Erityisesti rukous rauhan puolesta on ollut tärkeä ja olemme toimittaneet vuoden 2023 aikana rukouksia rauhan puolesta Ukrainassa ja loppuvuodesta myös rauhan puolesta Palestiinassa.

Vuosi 2023 oli kirkossamme valtuustovaalien vuosi. Vuosi jää kuitenkin historiaan Helsingin osalta poikkeuksellisen vaalien lykkääntymisen vuotena. Kirkollishallitus päätti syyskuussa kumota valtuuston 11.5. tekemän vaalialuejakoa koskevan päätöksen yhdistymissopimuksen vastaisena, keskeyttää valtuustovaalit seurakunnassamme sekä palauttaa vaalialuejakoa koskevan päätöksen uudelleen käsittelyyn. Valtuuston kaksi jäsentä teki kirkollishallituksen päätöksestä kantelun hallinto-oikeuteen, ja seurakunnassa jäädään odottamaan asian ratkaisua hallinto-oikeudessa.

Kertomusvuosi jää näin historiaan seurakunnassamme paitsi juhlan ja yhteisöllisyyden, myös rauhanrukouksen ja toisaalta seurakuntamme vaalialueita koskevien erimielisyyksien vuotena. Kaikkiaan seurakunnassamme keskityttiin perustehtävään kuuluviin seikkoihin, jumalanpalveluselämään, kasvatukseen ja diakoniaan ja näin luotiin edellytyksiä kohtaamiselle, jakamiselle sekä kaikkinaiselle hyvän tekemiselle.

Markku Salminen

Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra

Ekumeenisen istuimen rovasti

Ekumeeninen patriarkka Bartolomeos myönsi kirkkoherra Markku Salmiselle kirkkomme autonomian 100-vuotisjuhlan patriarkaalisen liturgian yhteydessä 9.9. Ekumeenisten istuimen rovastin arvonimen. Vastaava arvonimi myönnettiin nyt ensimmäistä kertaa ja samaan aikaan myös Kaakkois-Suomen seurakunnan kirkkoherra Timo Tynkkyselle.

2. Luottamuselimet

Seurakunnassa ylintä päätäntävaltaa käyttää seurakunnanvaltuusto, joka valitsee toimeenpanovallan käyttäjäksi seurakunnanneuvoston. Valtuusto valitsee avukseen lakisääteiset lautakunnat ja seurakunnanneuvosto valitsee toimikunnat. Seurakunnanvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa ja seurakunnanneuvosto 12 kertaa.

Seurakunnan lakisääteisiä lautakuntia ovat kiinteistölautakunta ja vaalilautakunta.

Vuosi 2023 jää historiaan poikkeuksellisen valtuustovaalien lykkääntymisen vuotena. Valtuusto päätti 11.5. muuttaa seurakunnan vaalialueita, kirkollishallitus kuitenkin 20.9. katsoi vaalialueiden rikkovan seurakuntien yhdistymissopimusta, palautti päätöksen valtuustolle uudelleenkäsiteltäväksi ja keskeytti näin valtuustovaalit Helsingin ortodoksisessa seurakunnassa. Kaksi valtuutettua kanteli kirkollishallituksen päätöksestä hallinto-oikeuteen vielä saman vuoden syyskuussa. Asia ei kuitenkaan ollut vielä joulukuussa luottamuselinten tiedossa, minkä vuoksi vaalivalmistelut ehdittiin käynnistää ja valtuusto teki 7.12. toistamiseen saman vaalialueita koskevan päätöksen.

Kertomusvuoden päättyessä seurakunta jäi odottamaan hallinto-oikeuden päätöstä kirkollishallituksen päätöksen toimeenpanon ja vaalivalmisteluiden käynnistämisen osalta. Vuoden 2023 valtuusto, neuvosto ja lakisääteiset lautakunnat jäivät jatkamaan työtään, kunnes uusi valtuusto valitaan.

3. Suomenkielinen seurakuntatyö

Helsingin seurakunnan suomenkielinen seurakuntatyö jakaantuu neljään toiminta-alueeseen, jotka ovat Helsingin toiminta-alue, itäinen toiminta-alue ja läntinen toiminta-alue sekä Pohjoinen toiminta-alue. Omana toimintamuotonaan on monikulttuurinen työ, jota tehdään kaikilla toiminta-alueilla.

Seurakuntatyöllä tarkoitetaan ensisijaisesti jumalanpalveluksia, seurakuntalaisten hengellistä palvelemista ja kirkon ykseyden toteutumista. Seurakuntatyön keskiössä on johdattaa niin uudet kuin vanhat seurakuntalaiset seurakunnan yhteyteen.

Kaikilla seurakunnan toiminta-alueilla huolehditaan seurakuntalaisten hengellisistä tarpeista toimittamalla kirkon perinteen mukaiset jumalanpalvelukset ja sakramentit. Lisäksi alueilla huolehditaan seurakuntalaisten sielunhoidosta. Kasvatus- ja diakoniatyötä toteutetaan yhteistyössä seurakunnan kasvatustoimen ja diakoniatoimen työntekijöiden kanssa. Kaikilla alueilla pyritään myös huolehtimaan maahanmuuttajataustaisten ortodoksien kotoutumiseen seurakuntaan. Seurakuntatyöhön kuuluvat myös lähetystyö ja ekumenia.

Kertomusvuonna Helsingin ortodoksisen seurakunnan kaikilla toiminta-alueilla toimitettiin säännöllisesti jumalanpalveluksia ja niihin osallistui runsaasti seurakuntalaisia. Pääsääntöisesti kirkoissa toimitettiin jumalanpalveluksia lauantai-iltaisina ja sunnuntaisin, sekä arkipäiviin osuvien juhlien aikana. Lisäksi monissa kirkoissa toimitettiin arkipäivinä aamu- ja ehtoopalveluksia, akatistoksia ja rukouspalveluksia. Kertomusvuonna lisättiin erityisesti ukrainan kielen käyttöä ja ukrainankielisille suunnattujen jumalanpalveluksien toimittamista. Loppuvuodesta aloitettiin ukrainankielisten liturgioiden toimittaminen Pappilatalon Kotikirkossa Helsingissä.

3.1. Helsingin toiminta-alue

Helsinki muodostaa seurakuntatyön ja pyhäkköjen osalta laajan ja monipuolisen toiminta-alueen. Lähes puolet seurakunnan jäsenistä asuu Helsingissä. Alue onkin toimintansa osalta seurakunnan vilkkain.

Helsingin toiminta-alueen toimintakeskukset ovat Uspenskin katedraali ja katedraalin krypta, profeetta Elia kirkot hautausmaalla, Pappilatalon Kotikirkko Liisankadulla sekä Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli Myllypurossa.

Suomen ortodoksisen kirkon autonomian 100-vuotisjuhlan päätapahtuma, patriarkaallinen liturgia yhdisti koko kirkkomme ja seurakuntamme yhteiseen jumalanpalvelukseen Uspenskin katedraaliin 10.9.2023. Kuva: Esko Jämsä

Uspenskin katedraali

Suomen ortodoksisen kirkon pääkirkkona ja arkkipiispan katedraalina Uspenskin katedraali suoritti perustehtävänsä jumalanpalveluselämän toteuttajana ja katedraalin perinteiden vaalijana. Uspenskin katedraali on aktiivisen ja laajan temppelilyhteisön kotikirkko. Katedraalissa toimitetaan runsaasti kasteita ja avioliittoon vihkimisiä. Uspenskin katedraali on myös suosittu pyhiinvaelluskohde sekä yksi Helsingin suosituimmista matkailunähtävyyksistä.

Uspenskin katedraalin vuotta 2023 leimaavat suuret kirkolliset tapahtumat. Suomen ortodoksisen kirkon pääpyhäkkönä ja arkkipiispan katedraalina Uspenskin katedraali toimi tapahtumien pitopaikkana ja keskuksena.

Pääjuhla ja vuoden 2023 päätapahtuma, Suomen ortodoksisen kirkon autonomian 100-vuotisjuhlan ja Ekumeenisen patriarkka Bartolomeoksen vierailun keskipisteenä olivat Uspenskin katedraalissa 9.–10. syyskuuta toimitetut kiitosrukouspalvelus ja patriarkaallinen liturgia. Patriarkan vierailu ja

autonomian juhla kokosivat paikalle toista tuhatta vierailijaa ja pyhiinvaeltajaa Suomesta ja ulkomailta.

Kuva: Lapset muodostivat Uspenskin katedraalin sisäänkäynnille kukkakujan ekumeenisen patriarkka Bartolomeoksen saapuessa patriarkaalliseen liturgiaan. Kuva: Esko Jämsä

Toinen merkittävä tapahtuma oli 14.–16. joulukuuta toteutunut Kiovan ja koko Ukrainan metropoliitta Epifanin ja hänen seurueensa virallinen vierailu Suomen ortodoksisen kirkon ja evankelisluterilaisen kirkon kutsusta. Tapahtuma huipentui Uspenskin katedraalissa 16.12. toimitettuun liturgiaan. Näiden merkittävien vierailujen myötä Uspenskin asema kirkkomme arkkipiispan katedraalina ja pyhäkkönä vahvistui.

Vierailujen ohella katedraali palveli seurakuntalaisia ympärivuotisesti jumalanpalveluksin ja monin eri toimituksin sekä mahdollisuudella pistäytyä katedraalissa hiljentyä kesken arjen kiireen. Uspenskin vierailijamäärät ovat nousseet tasaisesti Korona-vuosien taantuman jälkeen. Samalla myös katedraalin tuotot ovat olleet nousussa. Merkittävin tuottojen osalta toteutunut asia oli loppuvuodesta saatu vapaaehtoisen pääsymaksun ja lahjoituksen mahdollistama maksupäätö. Koska maksulaite saatiin kirkkoon vasta marraskuussa eivät pääsymaksutuotot yllä läheskään niille budjetoituun summaan.

Jumalanpalvelusten striimauksia jatkettiin säännöllisesti. Tämä palvelun muoto on osoittautunut todella tärkeäksi ja siitä tulee yhä tärkeämpää, kun Yleisradio siirtyy vuoden 2024 alusta ortodoksisten jumalanpalvelusten radiointiajankohdan sunnuntai iltaan. Kiittävää palautetta jumalanpalveluksien suoratoistoista tulee ympäri Suomea ulkomaita myöten. Yksittäiset jumalanpalveluksien suoratoistot, kuten rukouspalvelus rauhan puolesta Ukrainassa, patriarkaalin liturgian suoratoisto tai pääsiäisyön suoratoisto ovat keränneet tuhansia katselukertoja. Sunnuntaisin liturgiaa seuraa suorana säännöllisesti sata tai muutamakin sata seuraajaa.

Kaikki striimaukset sekä pääsiäisyön jumalanpalveluksen televisiointi ja patriarkaalin kiitosrukouspalveluksen taltiointi Ylelle toteutettiin 100 % seurakuntamme ortodoksinuorten voimin. Yhteiskuva patriarkaalin liturgian striimauksen päätteeksi 10.9.2023. Taustalla ulkonäyttö, josta palvelusta pystyi seuraamaan myös katedraalin piha-alueella. Kuva: Niina-Maarit Rautamäki

Uspenskin katedraalin ikonostaasin korjaus- ja kultaushanke eteni kuluneena toimintavuonna jälleen yhden osuuden verran. Yhteistyö kultauksen toteuttajan kanssa sujui hyvin. Uspenskin katedraalin osalta kestävän kehityksen hankkeet eivät ole toimintavuonna edenneet aivan toivotulla tavalla. Haasteeksi on tullut muun muassa katedraalin verrattain vanha tekniikka sekä tilojen ahtaus.

Ekumeeninen patriarkka Bartolomeos patriarkaalisessa liturgiassa Uspenskin katedraalissa 10.9.2023. Uspenskin katedraalin ikonostaasin korjaus oli Suomen ortodoksisen kirkon autonomian 100-vuotisjuhlaan mennessä ennättänyt yli puolen välin. Ikonostaasi oli lähes täydessä loistossaan vuosisatamme jumalanpalveluksissa. Kuva: Esko Jämsä

Uspenskin katedraalin vihkimisen 155-vuotispäivänä, lokakuussa 2023, julkaistiin seurakunnan tilaama ja arkkitehtitoimisto Okuluksen toteuttama Uspenskin katedraalin rakennushistoriallinen selvitys Uspenski, katedraalin rakentaminen ja muutoshistoria. Teoksessa on yksissä kansissa kaikki Uspenskin katedraalin historiasta, arkkitehtuurista, rakentamisesta ja muutostöistä.

Rakennushistoriaselvityksen kansikuvassa on vuoden 1866 näkymä Kauppatorin yli. Kuva: C. A. Hårdh.

Hautausmaan kirkot

Seurakunnan Lapinlahden hautausmaa on vanhin Helsingissä yhtäjaksoisesti toiminut hautausmaa. Se on tarjonnut ja tarjoaa mahdollisuuden tulla muistamaan edesmenneitä, hiljentymään ja yhtymään sukupolvien rajat ylittävään rukoukseen.

Seurakuntatyön toimitiloina hautausmaalla toimivat profeetta Elian kirkko sekä profeetta Elian kappeli.

Hautausmaalla tärkeimpänä tavoitteena on seurakuntalaisten palveleminen kokonaisvaltaisesti huolehtimalla hautouksista sekä tarjoamalla seurakuntalaisille mahdollisuuden viikoittaisen rytmin mukaiseen vainajien muisteluun sekä Herran pyhään ehtoolliseen.

Hautausmaan kappelissa toimitettiin lisäksi kertomusvuonna säännöllisesti jumalanpalveluksia: vapaaehtoiset toimittivat akatistos jumalanpalveluksia pyhälle piispa Spyridonille tämän lahjoituksena saadun reliikin ja ikonin edessä.

Helsingin ortodoksisen seurakunnan hautausmaa sai osakseen jonkin verran julkisuutta, kun alkukesästä ilmestyi tietokirjailija **Marianna Flinckenberg-Gluschkoffin** kirjoittama ja valokuvaaja **Niclas Wariuksen** kuvittama kirja Muistojen hiljainen puutarha. Valamon Kustannuksen kustantamassa teoksessa kerrotaan seurakuntamme Lapinlahden hautausmaalla viimeisen leposijansa saaneiden henkilöiden elämäntarinoita. Niiden kautta teos kertoo pääkaupunkimme historiasta ja valtakunnan kehityksestä. Kirjan julkistamistilaisuus pidettiin Helsingissä seurakuntasalilla vuoden 2023 elokuussa.

Seurakunnassa aiemmin myös työsuhteessa toimineen rovasti Jyrki Penttosen hautajaisiin saapui kirkkokansaa kuin pääsiäisyönä.

Kuva: Vlada Wahlstén

Itä-Helsinki

Kuvateksti: Pasi Parilaa viedään diakoniksi vihittäväksi Myllypuron kappelissa helatorstain liturgian yhteydessä. Kuva: Valentin Kazerski

Itä-Helsingin toimintakeskuksena toimiva Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli sijaitsee Liikuntamyyllyn tiloissa Myllypurossa. Myllypuron toimintakeskuksen ensisijaisena tehtävänä on palvella itäisen Helsingin ortodoksisen väestön hengellisiä tarpeita säännöllisen jumalanpalveluselämän, sakramenttien ja toimitusten sekä muun kirkollisen toiminnan muodossa.

Myllypuron kappelissa toimitettiin kertomusvuonna säännöllisesti huomioitavan paljon jumalanpalveluksia lähes päivittäin. Kappelissa on toimitettu jumalanpalveluksia keskimäärin viitenä päivänä viikossa niin aamulla kuin illalla. Säännöllisesti toistuvan jumalanpalvelusrytmin myötä on tavoitettu uusia jumalanpalveluksien kävijöitä, kuten lähialueella työssäkäyviä seurakuntalaisia. Pyhäkössä on näin myös ylläpidetty monipuolista jumalanpalveluselämää ja tehty mahdolliseksi osallistua jumalanpalveluksiin niin viikonloppuisin, juhlapäivinä kuin myös arkisin.

Myllypuron kappelin toimintakeskuksen pappi ja kanttori osallistuivat kertomusvuonna lisäksi Kulttuurikeskus Sofian kappelin jumalanpalvelusten kuukausittaiseen toimittamiseen.

Jumalanpalvelusten lisäksi kappelin toimintamuotoihin lukeutuvat kirkkokuoro, Sofia-kerho, ikonipiiri, perhekerho, kirkkokerho, katekumeeniopetus, ponomarikoulutus, sekä erilaiset luennot ja luentosarjat. Vapaaehtoistoiminnassa avainasemassa ovat olleet Itä-Helsingin Ortodoksit ry:n toimijat, joiden järjestämien kirkkokahvien ja juhlapäivien tarjoilujen tuotto on suunnattu yhteisön yhteistä hyvää palveleviin tarkoituksiin. Lisäksi yhteisön omat vapaaehtoiset ovat auttaneet kappelin kunnossapitoon ja kaunistamiseen liittyvissä pienempimuotoisissa korjaus tai ompeluaskareissa, samoin kuin myös erilaisissa muissa vapaaehtoistyöntekijöitä edellyttävissä toimintamuodoissa. Kappeliin on myös muodostunut pieni, mutta monimuotoinen kirjasto.

Jumalanpalvelustoimintaan vaikutti myös lokakuussa avoimeksi tullut kanttorin toimi.

Jumalanpalvelukset saatiin kuitenkin toimitettua lähes suunnitelman mukaan hyödyntäen vapaaehtoisvoimia ja muita sijaisia. Myös kappelin vahtimestari vaihtui toimintavuoden aikana. Ennen uuden vakituisen vahtimestarin aloittamista tehtävää hoidettiin tuntityönä. Erityisluontoisia tapahtumia Myllypurossa on ollut helmikuussa Lintulan ystävär ry:n järjestämä tapahtuma ja siinä yhteydessä metropoliitta Arsenin vierailu kappelissa sekä diakoniksi vihkiminen helatorstaina: arkkiepiispa Leo vihki Pasi Parilan diakoniksi 18.5. Kappelissa järjestettiin myös yhteistyössä Theotokos ry:n kanssa perinteeksi muodostunut vähävaraisille suunnattu puurotarjoilu joulukuussa.

3.2. Itäinen toiminta-alue

Vantaan sekä Itä- ja Keski-Uudenmaan toimintakeskukset muodostavat yhden toiminta-alueen. Alue kattaa seurakunnan itäisen osan eli Järvenpään, Nurmijärven, Tuusulan, Keravan, Pornaisen, Sipoon, Porvoon ja Klaukkalan sekä Vantaan. Toimintakeskukset tekevät yhteistyötä seurakunnan kasvatusta ja diakoniatointien kanssa. Yhtenäinen toiminta-alue helpottaa laajan alueen jumalanpalvelusten koordinoimista ja mahdollistaa säännöllisen jumalanpalveluselämän ylläpitämisen myös kesällä. Klaukkalan osalta jumalanpalveluksista ovat kuitenkin vastanneet Uspenskin katedraalin papit.

Vantaa

Toimintakeskus on toiminut Vantaan kaupungin ortodoksien kotikirkkona, jossa jumalanpalvelusten lisäksi on tarjolla opetusta ja yhdessäoloa. Seurakunnan palvelulinjat ovat toimineet vain vähän Vantaan kirkosta käsin. Pappi ja kanttori ovat palvelleet alueen seurakuntalaisia myös koti-, sairaala- yms. käynneillä sekä osallistuneet kaupungin ekumeeniseen toimintaan. Pyhäkön jumalanpalveluselämä on verrattain vilkaista: viikonloppupalvelusten ja juhlien lisäksi on toimitettu ehtoopalvelus/EPL keskiviikkoisin, sekä syksystä alkaen Jeesuksen rukous tiistaisin.

Jumalanpalvelusyhteisö on pysynyt monikulttuurisena. Vuonna 2023 erityisenä tavoitteena oli huomioida eri kansallisuuksien omia kirkollisia juhlia yhteistyössä seurakunnan monikulttuurisen työn kanssa. Tämä ei kuitenkaan toteutunut. Syynä muun muassa monikulttuurisen toimessa tapahtuneen henkilöstövaihdos ja siitä seurannut viive suunnitelmien toteutuksessa.

Vantaan pappi vastaa Stefanoskodin jumalanpalveluselämästä sekä osittain Kotikirkon ruotsinkielisistä jumalanpalveluksista. Viimeksi mainittuihin pappi on kääntänyt puuttuneet jumalanpalvelustekstit kuukausittaisiin vigilioihin. Pappi on myös pitänyt ortodoksiakerhoa ruotsiksi kerran kuukaudessa ja hoitanut muita ruotsinkielisiä tehtäviä Helsingissä. Kerran kuukaudessa toimitettiin liturgia Länsi-Vantaalla, Kivistön evankelisluterilaisessa kirkossa.

Kanttorin tehtävää hoidettiin vuonna 2023 sijaisjärjestelyin. Sijaisuutta ei onnistuttu järjestämään pysyvästi, ja tämä osaltaan vaikutti myös alueen toimintaan.

Pyhäkön yhteydessä toimii pyhäkköryhmä. Tämän lisäksi kertomusvuonna järjestettiin seurakuntalaisten kokous, jossa seurakuntalaisilla oli mahdollisuus kysyä toiminnasta, antaa palautetta ja esittää toimintaehdotuksia.

Viestinnässä seurakunnan hos.fi sivuja käytettiin jumalanpalveluksista ja yksittäisistä tapahtumista tiedottamiseen, ja muutoin hyödynnettiin Tikkurilan ortodoksisen kirkon Facebook-sivuja.

Pyhäkössä järjestettiin kertomusvuonna Avoimet ovet -tapahtuma. Muuten toiminnan näkyvyyttä Vantaalla ei ole onnistuttu lisäämään.

Yhteyttä koulujen uskonnonopetusryhmiin ei ollut kertomusvuonna, mihin osaltaan vaikutti pyhäkön haastava kanttoritilanne sekä alueen uskonnonopettajien vaihdos.

Aikuisopetusta ja katekumeeniopetusta on järjestetty aktiivisesti. Kirkkoon liittymisestä kiinnostuneita katekumeeneja on syksystä asti ollut poikkeuksellisen paljon. Kirkkoon liittyneet on ohjattu vapaaehtoistyöhön.

Pyhäköllä on myös toiminut ikonikerho, miesten piiri sekä käsityökerho.

Pyhäkön tukiyhdistys, Tikkurilan tiistaiseura, on ollut mukana järjestämässä toimintaa. Pyhäkön äänitoistojärjestelmää on laajennettu. Kustannusten kattamiseen on osallistunut Tikkurilan tiistaiseura merkittävällä lahjoituksella.

Vantaan kirkkoa lainaavat koptilainen seurakunta kahdesti kuukaudessa ja romaniankielinen yhteisö kerran kuukaudessa (syksystä alkaen). Etiopialainen seurakunta on kesästä alkaen toimineet uusissa omissa tiloissaan Vantaalla.

Kuvateksti: Kristuksen taivaaseenastumisen kirkon juhlaikoni temppelijuhlassa.

Kuva: Tommi Ahonen

Järvenpää

Kuvateksti: Järvenpään ystäväpiiri järjesti loppuvuodesta pienkeräyksen Järvenpään Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin kirkon kuoron nuottitelineiden sekä kaapistojen uusimiseksi. Kuva: Järvenpään ystäväpiiri

Toiminnan tarkoituksena on ollut tarjota Tuusulassa, Järvenpäässä, Keravalla ja Pornaisissa asuville ortodokseille säännölliset jumalanpalvelukset kirkkovuoden kierron mukaisesti sekä muuta hengellisestä elämästä ja yhteisöllisyyttä vahvistavaa toimintaa. Seurakuntalaisten tarpeiden mukaan Järvenpään alueella on toimitettu muita kirkollisia toimituksia.

Järvenpään alueen pitkäaikainen pappi siirtyi Uspenskin katedraalin papistoon vuoden alkupuoliskolla ja alueen uusi pappi pääsi aloittamaan tehtävässään toukokuussa.

Pappi ja kanttori ovat palvelleet alueen seurakuntalaisia säännöllisten jumalanpalveluksien ohella myös vierailemalla kodeissa ja hoitolaitoksissa sekä osallistumalla ekumeeniseen toimintaan. Lisäksi he ovat osallistuneet aikuisopetukseen sekä lapsi- ja nuorisotyöhön. Pappi ja kanttori ovat Vantaan papin ja kanttorin rinnalla toimittaneet jumalanpalveluksia Stefanoskodissa.

Uskonnonopetuksen tiimoilta on tehty yhteistyötä alueen uskonnonopettajan kanssa. Avoimet ovet -tapahtumia ei ole otettu käyttöön, mutta pyhäkön näkyvyyttä ja tunnettavuutta on tuettu mm. ottamalla erilaisia vierailevia ryhmiä.

Ukrainalaisia on huomioitu jumalanpalveluksissa (mm. kutsumalla ukrainalaisten parissa toimivaa pappia mukaan) sekä vuorovaikutuksessa Järvenpään kaupungin ja muiden tahojen kanssa.

Pyhäkön yhteydessä on toiminut pyhäkköryhmä, jossa alueen työntekijät, luottamushenkilöt sekä seurakuntalaiset ovat kohdanneet. Pyhäkköryhmä osallistui vuoden 2024 suunnitteluun. Suunnitellun kerran vuodessa järjestetyn seurakuntalaisten kokouksen sijaan, seurakuntalaiset ovat saaneet keskustella toiminnasta sunnuntailiturgioiden jälkeen järjestettyjen kirkkokahvien yhteydessä. Pappi on niiden aikana tehnyt muitakin valistustyötä.

Kerran kuussa on järjestetty sairaanripityskierros yhdessä diakonin kanssa, jossa ehtoollista on viety niille lähialueen ihmisille, jotka eivät enää kykene saapumaan kirkkoon. Pyhäköllä on toimitettu ehtoopalveluksia arkisin ennen erilaisten toimintapiirien yhteydessä. Lisäksi

Jeesuksen rukouspalvelusta on toimitettu viikoittain seurakuntalaisten omasta aloitteesta. Alueen toiminnasta on kertomusvuonna kerrottu aktiivisesti sosiaalisessa mediassa pyhäkön Facebook-sivuilla.

Seurakunnan perustyötä tuki Järvenpään ystäväpiiri. Loppuvuodesta ystäväpiiri järjesti pienkeräyksen ja keräsi varat Järvenpään kirkon kuoron nuottitelineiden ja kaappien hankintaan.

Porvoo

Toiminnan tarkoituksena on ollut tarjota alueen ortodokseille säännölliset jumalanpalvelukset kirkkovuoden kierron mukaisesti sekä muuta hengellisestä elämästä ja yhteisöllisyyttä vahvistavaa toimintaa. Lisäksi on toimitettu seurakuntalaisten tarpeiden mukaan muita sakramentteja ja kirkollisia toimituksia. Pappi ja kanttori ovat palvelleet alueen seurakuntalaisia myös vierailemalla kodeissa ja hoitolaitoksissa sekä osallistumalla muun muassa ekumeeniseen toimintaan.

Kuva: Supavit Nummelin

Porvoon alueen pitkäaikainen pappi siirtyi Uspenskin katedraalin papistoon vuoden alkupuoliskolla ja alueen uusi pappi pääsi aloittamaan tehtävässään toukokuussa.

Jumalanpalveluksia on järjestetty vuoron perään Järvenpään kirkon kanssa. Suurina juhlina on oman toimen ohessa toimivan papin voimin toimitettu jumalanpalveluksia samaan aikaan Järvenpään kanssa. Ehtoopalveluksia on toimitettu katekumeenikerhon ja tiistaiseuran kokoontumisten edellä.

Suunnitellun kerran vuodessa järjestetyn seurakuntalaisten kokouksen sijaan, seurakuntalaiset ovat saaneet keskustella toiminnasta sunnuntailiturgioiden jälkeen järjestettyjen kirkkokahvien yhteydessä.

Katekumeeniopetusta on järjestetty vuoron perään Järvenpäässä ja Porvoossa ja samalla striimattu pyhäkköjen Facebook-sivuilla, jolloin muutkin kuin katekumeenit ovat voineet osallistua.

Pyhäkön tukiyhdistys, Porvoon tiistaiseura, on aktiivisesti osallistunut toimintaan.

Pappi on ollut vuorovaikutuksessa paikallisten uskonnonopetusryhmien kanssa ennen kaikkea pääsiäiskauden koululaispalvelusten yhteydessä.

Yksittäisiä merkilläpantavia tapahtumia oli Porvoon kirkon kellojen uudistaminen: kirkon vanhat kellot viritettiin ja kunnostettiin alkuvuodesta. Kirkontorniteknikko Supavit

Nummelin on vastannut urakasta ja läpikäynyt kaikkia Helsingin ortodoksisen seurakunnan pyhäkköjen kelloja. Alkuperäisen ja uniikin Suomessa valetun kelloсарjan oheen tilattiin Kreikasta uusia lisäkelloja täydentämään kirkonkellojen sointia. 17.3.2023 Kreikasta tilatut kirkonkellot asennettiin paikoilleen kellotapuliin. Porvoon alueella päästiin nauttimaan kirkonkellojen soiton koko kauneudesta pääsiäisenä, jolloin halukkaat pääsivät myös soittamaan kelloja vahtimestarin opastuksella.

Porvoon kirkon temppelijuhlan liturgia radioitiin kertomusvuonna pyhäköstä ja näin radion välityksellä myös kauempana asuvat pääsivät mukaan Kristuksen kirkastumisen juhlaan Kristuksen kirkastumisen kirkkoon.

Klaukkala

Kuvateksti: Klaukkalan kirkon temppelijuhlaan osallistui paljon lapsiperheitä.

Toiminta-ajatuksena on tarjota Nurmijärven alueen ortodokseille säännölliset jumalanpalvelukset kirkkovuoden kierron mukaisesti. Lisäksi toimitetaan seurakuntalaisten tarpeiden mukaan muita kirkon pyhiä toimituksia, kuten kasteet, vihkimiset, hautaukset, sairaan ripittämisiä.

Klaukkalan kirkossa ei ole vakituista henkilökuntaa. Jumalanpalveluksista vastaa Uspenskin katedraalin papisto. Palveluksia ovat toimittaneet lisäksi muut seurakunnan vakituiset ja otopapit. Keskeinen rooli kirkon toiminnassa on säännöllisesti kokoontuvalla ja harjoittelevalla kuorolla. Toimintavuonna kuoroa on harjoituttanut ja johtanut Järvenpään kirkon kanttori. Palveluksia toimitettiin syys-, talvi- ja kevätkaudella pääsääntöisesti joka toinen viikko. Lisäksi kirkkovuoden erityiset juhla ja paastoajat huomioitiin jumalanpalvelusrytmissä. Nurmijärven alueelta seurakunnan toimintaan on kuluneen vuoden aikana tullut useita uusia jäseniä.

Toimintavuonna käynnistettiin uudelleen perhekerho, joka jatkaa Klaukkalan alueella jo pitkään ollutta kirkkokerhoperinnettä. Pyhäkkötiimin toimintaa ei saatu aloitettua toimintavuonna. Yhtenä syynä tähän on se, että kirkolla ei ole omaa pappia, joka kantaisi kokonaisvastuun kirkon toiminnasta.

Seurakunnan perustyötä tuki Klaukkalassa Klaukkalan Nektarioksen kirkon ystävät ry.

2.3 Läntinen toiminta-alue

Seurakunnan läntisen toiminta-alueen muodostavat Espoon ja Länsi-Uudenmaan toimintakeskukset. Espoon alue kattaa Espoon lisäksi Kauniaisen. Länsi-Uudenmaan alue on maantieteellisesti seurakunnan suurimpia ja ulottuu Hangosta aina Vihtiin saakka. Toimintakeskukset tekevät yhteistyötä seurakunnan kasvatus- ja diakoniatointien kanssa.

Espoo

Espoon seurakuntaelämän keskuksena toimii Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko. Jumalanpalveluksia toimitettiin säännöllisesti myös Espoon Trapesan kappelissa.

Vuosi 2023 oli Tapiolan ortodoksisessa kirkossa aivan erityinen juhlavuosi – pyhän vihkimisestä tuli kuluneeksi 25 vuotta. Juhlavuosi alkoi ja päättyi pyhäkössä kulttuuritekoon, levyjulkaisuun. 25.1. kirkossa julkaistiin Pyhän Hermanin

laulajien levy, serbialainen kaksiaäninen liturgia. Joulukuussa pyhäkössä julkaistiin kolmen kanttorin itäeurooppalaisia joululauluja suomeksi tulkitseva äänilevy, Syntynyt on lapsi, Herra taivaan.

Pyhän pääjuhlaa vietettiin temppelijuhlan aikaan elokuussa. Kirkon temppelijuhlapäivänä 9.8. kirkossa pidettiin vielä tilaisuus, jossa ikonimaalari **Alexander Wikström** esitteli maalaamiaan kirkon seinä- ja kattomaalauksia. Kirkon merkkipäiväjuhlan tiimoilta Espoon kulttuurikeskuksessa järjestettiin lisäksi valokuvanäyttely Ortodoksikirkko Espoossa 25-vuotta. Loppuvuodesta sama näyttely oli vielä esillä Helsingissä seurakunnan kirjastossa. Tapahtumissa kirkkoa oli ääriään myöten täynnä ja osanottaja määrä jopa ylitti odotukset.

Suomen ensimmäinen armenialainen kivistä, khatškar pystytettiin kesällä kirkon pihapiiriin ja siunattiin käyttöön elokuussa. Paikalla oli muun muassa Armenian apostolisen orientaalisien ortodoksien kirkon Keski-Euroopan ja Skandinavian hiippakunnan piispa **Tiran** Wienistä sekä isä **Stephanos** Tanskasta.

Joulukuussa Tapiolan kirkossa oli kunnia ottaa vastaan Ukrainan ortodoksisen kirkon

metropoliitta Epifani yhdessä seurueensa kanssa ja toimittaa yhdessä litaniat Ukrainan sodan uhrien muistolle.

Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkon toiminta palasi kertomusvuonna lähes entiselleen pandemian jälkeisenä aikana. Jumalanpalveluksia toimitettiin perinteisen järjestyksen mukaisesti. Kirkolla kokoontui muun muassa ikonimaalausryhmiä, muskari, lasten kuoro, kokkikerho ja perhekerho. Ystävyysateriat järjestettiin kerran kuussa.

Rahankeräystä kirkon energiatehokkuuden parantamiseksi jatkettiin. Energiatehokkuuden kokonaisarvioita ei toiveista huolimatta saatu toteutettua kertomusvuonna. Paikallinen Espoon ortodoksit ry. toimi aktiivisesti ja oli mukana toiminnan suunnittelussa ja järjestämisessä. Erityisen suosituiksi tulivat keskiviikkoiltoisin toteutetut teemaillat. Ekumeniaa toteutettiin säännöllisesti yhteisten rukoustilaisuuksien ja kirkkovaellusten muodossa. Pyhäkön pihapiirissä toimitettiin lisäksi joulukuussa eläinten siunaus. Alueen vapaaehtoistoiminta oli hyvin aktiivista. Vapaaehtoistoiminnan taustaorganisaationa toimi Espoon ortodoksit ry.

*Kuvateksti ylhäällä: Espoon alueen pappi Petri Korhonen vihmoa kirkkokansaa pyhitetyllä vedellä Tapiolan kirkon 25-vuotisjuhlassa kertomusvuoden elokuussa. Kuva: Joel Eklöv
Kuvateksti: Pyhän Hermanin laulajat kuvattuna 25 vuotta täyttävän Tapiolan kirkon, Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkon edessä. Kuva: Marina Gargi*

Länsi-Uusimaa

Alueen seurakuntaelämän keskuksena toimii Lohjan Karjalan valistajien kirkko ja sen yhteydessä oleva toimintakeskus. Lohjan ortodoksisella hautausmaalla sijaitsee Metsolan tsasouna. Seurakunnan eteläisin kirkko sijaitsee Hangossa. Lisäksi alueella on toimitettu palveluksia muun muassa Pokrovan veljesyhteisön kirkossa Kirkkonummella sekä Nummelan rukoushuoneessa. Seurakunta tukee Vihdin-Nummelan Ortodoksit ry:n

omistaman rukoushuoneen toimintaa.

Karjalohjalla sijaitsevissa yksityisissä Apostoli ja Evankelista Markuksen kappelissa ja Py- hän Johannes Edelläkävijän kappelissa pidettiin praasniekkoja. Lisäksi palveluksia toimi- tettiin kertomusvuonna evankelisluterilaisen kirkon tiloissa pääosin Raaseporin alueella.

Kasvatus- ja diakoniatyötä toteutettiin yhteistyössä seurakunnan kasvatustoimen ja diakoniatyön työntekijöiden kanssa.

Hanko

Helsingin ortodoksisen seurakunnan eteläisin pyhäkkö, Pyhien apostolienvertaisten Magdalan Marian ja Vladimir Kiovalaisen kirkko Hangossa, palvelee alueen ortodokseja ja myös matkailijoita ja kertoo paitsi alueensa historiasta, myös tämän päivän ortodoksien aktiivisesta toiminnasta.

Hangon kirkon toiminta palasi pandemiaa edeltävälle tasolle ja pyhäkössä toimitettiin säännöllisesti jumalanpalveluksia sekä toimessa olevien papin ja kanttorin toimesta. "Iltaa yhdessä kerho" toimi tiistaisin. Sakramentteja ja sielunhoitoa toteutettiin pyydettäessä.

Hangon kirkon temppelijuhla heinäkuun puolivälissä oli monelle odotettu keskikesän kohokohta ja osanottajia oli jälleen kerran runsaasti. Kertomusvuonna temppelijuhlaa

kuitenkin varjosti juhlan nimikkoikonin katoaminen, joka huomattiin juuri juhlan edellä. Pyhän apostolienvertaisten Magdalan Marian ikoni katosi Helsingin ortodoksisen seurakunnan asiakaspalvelutilasta kertomusvuoden kesäkuussa. Ikoni oli juuri palannut konservoinnista Valamon luostarista.

Kuvateksti ylhäällä: Hangon kirkon temppelijuhlissa kuljettiin läheiseen merenrantaan toimittamaan vedenpyhitystä. Kuva: Hanna Lehto-Isokoski

Kuvateksti: Pyhän Magdalan Marian ikoni ehdittiin kuvata Papinniemen konservoinnissa ennen sen pakkaamista kotimatalle Helsingin kautta Hankoon. Kuva: Papinnimemen konservointi ry

Lohja

Jumalanpalveluselämä palasi ennalleen. Kirkossa kävi seurakuntalaisia entiseen malliin ja uusia aktiiveja tuli toimintaan mukaan. Erityisesti uusia lapsiperheitä osallistui aktiivisesti jumalanpalveluselämään ja yhteisön toimintaan.

2.4 Pohjoinen toiminta-alue

Heinolan, Hyvinkään, Hämeenlinnan, Riihimäen ja Lahden alueet muodostavat seurakunnan pohjoisen toiminta-alueen. Näin alueen muodostavat vanhat Hämeenlinnan ja Lahden seurakunnat. Toimintakeskukset tekevät yhteistyötä seurakunnan kasvatus- ja diakoniatointien kanssa. Yhtenäinen toiminta-alue helpottaa laajan alueen jumalanpalvelusten koordinointia.

Forssa

Forssassa jumalanpalveluselämän keskuksena toimivat toimintakeskuksen toimitilat Forssan Kauppadulla vanhalla puutaloalueella. Toimintakeskuksen rukoushuone on pyhitetty pyhälle Serafim Sarovilaiselle. Alueen jumalanpalveluksista vastasivat kertomusvuonna Hämeenlinnan kirkon pappi ja kanttori.

Forssassa järjestettiin kirkkoherran johdolla syksyllä keskustelutilaisuus Forssan tilojen tulevaisuudesta.

Heinola

Heinolassa ei ole vakituista henkilökuntaa, vaan jumalanpalveluksista vastasivat Lahden kirkon pappi ja kanttori. Pyhäköissä toimittiin jumalanpalveluksia sovitun kierron mukaisesti.

Diakonia järjesti ensimmäistä kertaa vanhusten merkkipäiväjuhlan Heinolassa yhteistyössä Juliana-yhteisön kanssa Lahden seurakuntasalin ollessa käyttökiellossa.

Hyvinkää

Hyvinkäällä jumalanpalveluksista vastasivat Lahden kirkon pappi ja kanttori. Syyskaudella Hyvinkään jumalanpalveluksien koordinointi siirtyi Järvenpään papin ja kanttorin vastuulle. Pyhäkössä toimittiin jumalanpalveluksia sovitun kierron mukaisesti.

Hyvinkäällä seurakuntasali annettiin ukrainalaisille suunnatun suomenkielenkurssin käyttöön. Lisäksi

vapaaehtoisvoimin venäläiset ja ukrainalaiset perheet kokoontuivat kerran viikossa seurakuntasalissa toimittamaan rukouspalvelusta rauhan puolesta. Rukouspiirin toiminta vakiintui loppuvuodesta ja siitä myös tiedotettiin sekä toivotettiin kaikki tervetulleeksi yhteiseen rauhanrukoukseen.

Kertomusvuonna Hyvinkäällä korjattiin ehtoolliskalusto. Kirkon kellotorni jäi vielä odottamaan korjausta. Ikonimaalauskerho kokoontui säännöllisesti seurakuntasalilla.

Kuvateksti: Rukouspiiri rauhan puolesta kokoaa erityisesti ukrainalaisia ja venäläisiä äitejä ja lapsia yhteen. Kuva: Vlada Wahlstén

Lahti

Lahdessa Pyhän Kolminaisuuden kirkossa toimii pappi, kanttori ja vahtimestari. Lahden kirkossa toimitettiin säännöllisesti jumalanpalveluksia, joihin osallistui kiitettävästi seurakuntalaisia. Syyskaudella jumalanpalveluksia toimitettiin joka viikonvaihteessa Järvenpään vastatessa Hyvinkään jumalanpalveluksista. Jumalanpalveluksien kävijämäärät nousivat lähes 800 hengellä edellisvuoteen verrattuna, ja samoin ehtoolliselle osallistuneita oli lähes noin 700 henkeä enemmän kuin vuonna 2022.

Haminan piispa **Sergei** toimitti keväällä Lahden kirkossa praasniekan vigilian ja liturgian sekä helluntain ehtoopalveluksen. Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** vihki **Anatoli Lappalaisen** diakoniksi marraskuussa.

Ortodoksia- ja katekumeenikerho kokoontui kerran kuukaudessa papin johdolla. Kanttori harjoitutti kirkkokuoroa joka toinen viikko. Syksyllä kuoro otti käyttöön kanttorin hankkimia nuotitettuja sävelmästikiiroja vigiliapalveluksiin.

Diakoniatyöntekijät vastasivat diakoniatyöstä alueella. Syksyllä diakoniatyöntekijä aloitti perjantaikahvit Lahden seurakuntasalilla, johon osallistui hyvin väkeä.

Myös Lahden kirkossa kokoontui säännöllisesti ikonimaalauskerho.

Lahden kirkon kellotornin korjauksen sekä Lahden seurakuntasalin peruskorjauksen hankesuunnittelu tehtiin vuoden 2023 aikana ja päätös korjauksesta syksyllä. Korjaukset on tarkoitus toteuttaa vuonna 2024.

Riihimäki

Riihimäellä Minea toimitilassa ei ole vakituista henkilökuntaa. Jumalanpalveluksista vastaa Hämeenlinnan kirkon pappi ja kanttori.

Riihimäellä toimitetuista liturgia – ehtoollisjumalanpalveluksista jopa puolet olivat slaavinkielisiä ja niistä vastasi ukrainalaisten pakolaisten parissa tehtävän työn pappi. Hänen määräaikainen työnsä kuitenkin päättyi kertomusvuoden marraskuussa.

Maallikkopalveluksista vastasi Riihimäen ortodoksiapiiri ry. Jumalanpalveluksien kävijämäärä kasvoi, koska ukrainalaiset osallistuivat palveluksiin aktiivisesti.

Seurakunnan papit opettivat säännöllisesti niin jumalanpalvelusten yhteydessä kuin vieraina ortodoksiapiirin tilaisuuksissa. Diakoniatyöntekijä vastasi diakoniatyöstä alueella ja piti muun muassa käsityökerhoa. Myös Mineassa kokoontui säännöllisesti ikonimaalauskerho.

Syksyllä kirkkoherran johdolla pidettiin keskustelutilaisuus Minean tulevaisuudesta.

Hämeenlinna

Hämeenlinnan alueella jumalanpalveluksista vastaa alueen pappi ja kanttori. Lisäksi Hämeenlinnan kirkossa toimii osa-aikainen kiinteistönhoitaja. Alueella on kaksi kirkkoa: Jumalansynnyttäjän neitseen Marian Tihvinäläisen ikonin kirkko Hämeenlinnan keskustassa sekä lähinnä kesäaikaan käytössä oleva Pyhän Johannes Kastajan mestauksen kirkko Ahvenistossa.

Jumalansynnyttäjän neitseen Marian Tihvinäläisen ikonin kirkossa toimitettiin edellisvuotta vähemmän jumalanpalveluksia. Kävijämäärät kuitenkin hieman nousivat suhteessa vuoden 2023 aikana.

Yksittäisinä tapahtumina voidaan mainita vihkimys: Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Leo vihki diakoni Veli Backmanin papiksi joulukuussa.

Papit pitivät ortodoksiakerhoa kevät- ja syyskaudella. Papit vierailivat myös Tiistaiseuran tilaisuuksissa.

Diakoniatoimen kanssa yhteistyönä jatkettiin viikoittaista ruokajakoa kerran viikossa keskiviikkoisin.

Pyhäkkötiimi papin apuna hoiti erityisesti kirkon peruskorjaukseen sekä seurakuntasalin kunnossapitoon liittyvissä asioissa. Kirkkoherran johdolla Hämeenlinnassa toteutettiin osallistuvan budjetoinnin pilotti, jolla järjestettiin muun muassa nuorten ilta ja tehtiin kalustohankintoja.

Hämeenlinnan kirkon ikonostaasi saatiin kertomusvuonna valmiiksi, kun juhlaikonit palasivat paikoilleen konservoinnista. Myös kirkkosalin ikonit konservoitiin vuoden 2023 aikana. Kirkkosalissa kauan odottaneet kattokruunut nostettiin paikoilleen ja näin kirkkosalin ilme kaunistui ja tuli lähes valmiiksi kertomusvuoden aikana.

Vuoden suurimpia ja odotetuimpia tapahtumia Hämeenlinnassa oli pyhäkön nimikkoikonin, Jumalansynnyttäjän Tihvinälaisen mosaiikki-ikonin saapuminen Valko-Venäjältä ja sen julkistaminen. Kyyrölä-kerho lahjoitti Hämeenlinnan kirkon julkisivuun tulevan mosaiikki-ikonin Helsingin ortodoksiselle seurakunnalle 12.8.2023.

Kirkon lämmitysjärjestelmää ei saatu toimimaan kertomusvuonna lukuisista yrityksistä huolimatta. Myös sähkötöiden viimeistely jäi tekemättä vuoden aikana seurakunnasta riippumattomista syistä. Näiltä osin kirkon peruskorjaus on edelleen kesken.

Kirkossa myös kokoontui säännöllisesti ikonimaalauskerho.

Kuvateksti: Suurikokoinen, lähes kaksi metriä korkea Jumalansynnyttäjän Tihvinäläinen mosaiikki-ikoni tilattiin Minskin Pyhän Elisabetin luostarista jo vuonna 2021. Kuva: Vlada Wahlstén

4. Monikulttuurinen seurakuntatyö

Helsingin ortodoksinen seurakunta on monikulttuurinen ja monikielinen. Seurakunnan jäsenistä reilu 15 % puhuu äidinkielenään venäjää ja kaikkiaan seurakunnassa puhutaan 73 eri kieltä. Kolmanneksi suurin kieliryhmä ovat ruotsinkieliset, joita on lähes kolme prosenttia seurakunnan jäsenistä. Muiden kielten edustajien määrä on yhteensä 7 % vaihdellen 0,01 % - 1 % välillä. Seuraavaksi suurimmat kieliryhmät ovat romanian- ja kreikan- sekä ukrainankieliset.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on tuonut tuhansia turvapaikanhakijoita myös seurakuntamme alueelle. Maahanmuuttoviraston mukaan vuonna 2023 Suomessa oli yli 50 000 tilapäistä suojelua hakenutta ukrainalaista pakolaista, joista noin 70 % ovat ortodokseja. Ukrainankielisten määrän kasvu näkyy seurakunnan toiminnassa, mutta ei vielä niinkään seurakunnan jäsentilastoissa, sillä suurella osalla ukrainalaisista Suomessa ei välttämättä ollut kotikuntaa Suomessa eivätkä he ole virallisesti liittyneet seurakunnan jäseniksi. Ukrainaa äidinkielenään puhuvia oli seurakuntamme jäsenenä virallisesti vain 103.

Seurakunnan monikulttuurista työtä tehtiin kaikilla toiminta-alueilla ja tehtävänä oli erikielisten toimintojen – jumalanpalvelusten ja valistustyön – ylläpito ja tukeminen seurakunnan alueella.

Kuvateksti: Ukrainan ortodoksisen kirkon metropoliitta Epifani tapasi vierailunsa yhteydessä Uspenskin katedraalissa ukrainalaisia pakolaisia. Kuva: Andrei Sydor

Pappilatalon kotikirkko

Kotikirkko toimii seurakunnan monikulttuurisen työn – muun kuin venäjänkielisen – keskuksena. Työ painottuu viikonvaihteisiin, joskin kerhoja, tapaamisia ja toimituksia on eri kielillä myös viikolla. Arkipäivisin Kotikirkko on myös Helsingin kaupungin suomenkielisen seurakuntatyön toimintaympäristönä, jolloin kaikki Pappilatalossa toimivat seurakunnan kerhot, toimielinten kokoontumiset ja muut tilaisuudet voidaan aloittaa arkipäivien ehtoopalveluksessa.

Uusi monikulttuurisen työn pappi valittiin toimeen keväällä 2023. Palveluksia toimittavat myös muut seurakunnan papit sekä vieraileva papisto. Monikulttuurisessa työssä ei ole omaa kanttoria, vaan jumalanpalveluksien kirkkomusiikista vastaavat viikoittain vaihtuvat palkkiotoimiset kanttorit.

Palveluksia toimitettiin ruotsin, englannin, kreikan ja romanian sekä arabian kielillä. Lisäksi kertomusvuoden aikana toimitettiin jumalanpalvelus viron kielellä sekä kolttasaamenkielinen jumalanpalvelus saamelaiden kansallispäivänä helmikuussa ja pyhittäjä Trifon Petsamolaisen muistopäivänä joulukuussa. Ukrainankielisten jumalanpalveluksien toimittaminen aloitettiin Kotikirkossa kertomusvuoden marraskuussa.

Kullakin eri kielellä Kotikirkossa toimitettavien jumalanpalvelusten ympärille on kehittynyt kasvava yhteisö. Erityisesti romanialaisten osuus on kasvanut huomattavasti. Katekumeenioletuksesta vastaa monikulttuurisen työn pappi. Kotikirkko toimii tärkeänä jumalanpalveluspaikkana ja tukikohtana seurakunnan monikulttuuriselle sekä Helsingin keskustan suomenkieliselle työlle. Mirolybov-salissa toimii säännöllisesti englannin- ja

ruotsinkieliset katekumeenikerhot.

Monikulttuurisessa on panostettu myös ekumeniaan sekä uskontojen väliseen dialogiin. Monikulttuurisen työn pappi järjesti yhteisen tapaamisen niin paikallisten muslimiyhteisöjen kuin orientaalkirkkojen edustajien kanssa.

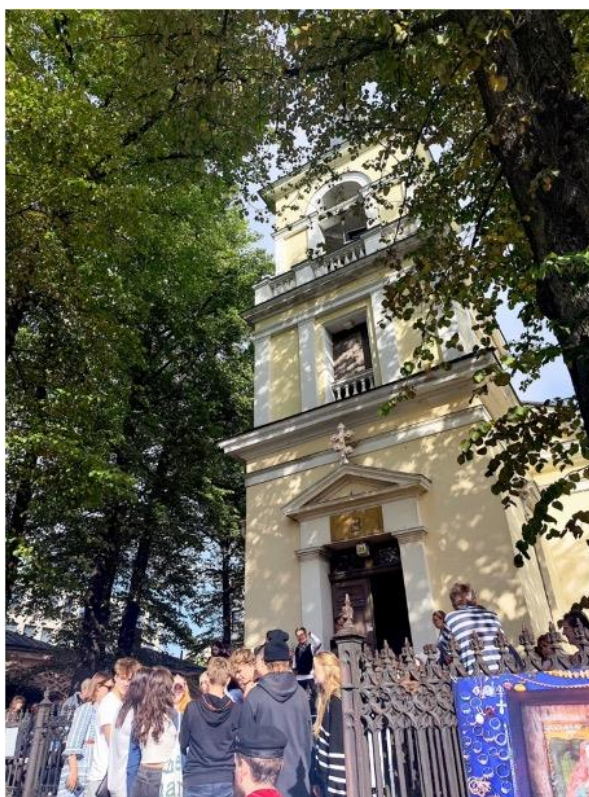
Kotikirkon ruotsin- ja englanninkielisten palvelusten osalta toimintaa tukivat Heliga Lucias Gemenskap ja St. Isaac of Niniveh International Orthodox Community. Myös kreikan- ja romaniankielisten palvelusten yhteydessä seurakuntalaiset tukivat toimintaa vapaaehtoisvoimin.

Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Venäjänkielisen seurakuntatyön toiminta-ajatus on venäjänkielisten ortodoksien tavoittaminen ja kotouttaminen Helsingin ortodoksiseen seurakuntaan ja Suomen ortodoksiseen kirkkoon. Pyhän Kolminaisuuden kirkko toimii seurakunnan venäjänkielisen työn keskuksena.

Vuonna 2023 venäjänkielisessä työssä Pyhän Kolminaisuuden kirkossa toimi kolme päätoimista työntekijää – pappi ja kanttori, sekä yksi osa-aikainen (80 %) vahtimestari. Kirkossa on myös luottamustoiminen kirkonisännöitsijä. Pyhäkkötiimi tukee venäjänkielistä seurakuntatyötä koko seurakunnan alueella.

Venäjän ja kirkkoslaavin kielten rinnalle on tullut ukrainan kieli, jonka käyttöä opetuksessa ja viestinnässä lisättiin voimavarojen mukaan. Ukrainalaisten pakolaisten mukaantulo Pyhän Kolminaisuuden kirkon toimintaan näkyi vahvasti kertomusvuonna. Ukrainalaisia osallistui säännöllisesti jumalanpalveluksiin ja tuli mukaan vapaaehtoistoimintaan. Kasteiden ja seurakuntaan liittyjien määrä oli tavanomaista suurempi syyskaudella. Tämä ei kuitenkaan näy kirkon tilastoissa, sillä väliaikaisen suojelun perusteella maassa oleskelevien vanhempien lasten kastetta ei merkitä rekisteriin.

Venäjänkielisen työn papin tehtävä osoittautui vuonna 2023 maailmantilanteen takia hyvin vaativaksi niin työmäärän kuin mahdollisten vaikuttamispyrkimyksien ja viestinnän sekä työn merkityksen näkökulmasta. Venäjänkielisen seurakuntatyön pappi teki kertomusvuonna hyvin tiivistä yhteistyötä valtakunnallisella tasolla toimivan ukrainalaisten pakolaisten parissa toimivan papin kanssa. Kirkolliskokous päätti marraskuussa järjestää ukrainalaisten pakolaisten auttamistyön uudella tavalla, minkä seurauksena pakolaisten parissa toimivan papin tehtävä päättyi seurakunnassamme. Ukrainankielisiä liturgioita alettiin marraskuussa venäjänkielisen työn papin avulla toimittaa kerran kuussa. Papin työmäärä kasvoi ukrainalaistyön vuoksi huomattavasti.

Vuonna 2023 Pyhän Kolminaisuuden kirkon yhteisö jatkoi toipumistaan korona-ajasta.

Kirkossakävijöiden määrä saavutti pandemiaa edeltäneen tason, mutta oli havaittavissa, etteivät kaikki kotiin jääneet palanneet. Kirkollisten toimitusten määrä jatkoi kuitenkin kasvua kirkossa säännöllisesti käyvien määrän lisääntyessä. Viikonlopun jumalanpalveluksissa kävi vuonna 2023 säännöllisesti noin sata ihmistä, heistä kolmasosa Ukrainan sodan pakolaisia.

Pyhän Kolminaisuuden kirkossa järjestettiin kertomusvuonna monenlaista toimintaa ja tapahtumia niin lapsiperheille, nuorille kuin aikuisillekin. Venäjänkielisen työn piirissä toteutettiin "slaavilainen sunnuntai" seurakunnan alueella Hyvinkäällä kesäkuussa. Tällöin liturgia toimitettiin suomen ja kirkkoslaavin sekä osittain venäjän ja ukrainan kielellä. Pyhän Kolminaisuuden kirkolta oli mukana linja-autollinen seurakuntaretkeilijöitä.

Lastenteatteri Pelikanin kanssa tehtiin yhteistyötä useiden juhlien kohdalla. Laskiaisena ja temppelijuhlana helluntaina järjestettiin kirkon pihalla ja Storoshkassa koko perheen ohjelmaa. Lasten syysjuhlaan puolestaan saapuivat vieraaksi lapset ja perheet Lahdesta.

Musiikillinen toiminta on erittäin aktiivista ja kuoroharjoitukset ovat jatkuneet läpi vuoden säännöllisesti. Pyhäkön kanttori piti myös matalan kynnyksen kuoroharjoituksia, johon pääsi mukaan vähäisemminkin valmiuksilla osana seurakuntalaisten aktivointia ja osallistamista.

Taiteiden yö -tapahtuma oli työntekijöiden ja kaikkien vapaaehtoisten yhteinen ponnistus. Se oli menestys koronavuosien jälkeen - kävijöitä oli ennätysmäärä.

Pyhäkkötiimi kokoontui säännöllisesti ja keskusteli venäjänkielisen työn ajankohtaisista aiheista. Mukana työntekijätiimi sekä neuvoston ja valtuuston Pyhän Kolminaisuuden kirkon yhteisöön kuuluvat jäsenet. Myös yhteistyö Pyhän Kolminaisuuden Kirkon ystävät ry:n ja Troitsan kuoro ry:n kanssa on tiivistä.

Tiedotusta jumalanpalveluksista hoidettiin Aamun Koiton ja oman tiedotuksen kautta seurakunnan verkkosivujen lisäksi myös Pyhän Kolminaisuuden kirkon ystävät ry:n ja Pyhän Kolminaisuuden kirkon kuoron Facebook-sivujen kautta. Kuukausittainen tiedotuslehtinen Prihodskoj Listok on osoittautunut sähköiselläkin aikakaudella tehokkaaksi.

Vuonna 2023 päästiin todistamaan, kun lähes 200-vuotiaan pyhäkön kelloja korjattiin ensimmäistä kertaa historiansa aikana. Kellot laskettiin kertomusvuoden kesäkuussa korjattaviksi ja nostettiin takaisin paikoilleen marraskuussa. Kelloja korjattiin ja viritettiin sekä niiden kiinnikkeet uusittiin. Valmiit kellot soivat nyt alkuperäisellä 1800-luvun soinnilla.

Suomen ortodoksisen kirkon autonomian 100-vuotisjuhla näkyi konkreettisella tavalla Pyhän Kolminaisuuden kirkossa. Pyhäkön aitaan kiinnitettiin Suomen ortodoksista kirkkoa esittelevä valokuvanäyttely Ortodoksisuuden kirjo. Suomi. Valokuvanäyttely koristi aita-aikaa kertomusvuoden loppuun saakka. Pyhän Kolminaisuuden kirkko toimi lisäksi syyskuussa kirkkomme autonomian 100-vuotisjuhlassa 9.9. kokoontumispaikkana ja pyhäkön pihapiirissä järjestettiin Treffit Troitsassa-tapahtuma, jossa oli mukana lukuisia kirkkomme järjestöjä sekä Lintulan ja Valamon luostarit. Pyhän Kolminaisuuden kirkossa oli lisäksi nähtävillä Suomen ortodoksisen kirkkomuseo RIISA:n kiertonäyttely Lahja Konstantinopolista 1923 – Suomen ortodoksinen kirkko sata vuotta sitten. Juhlapäivän päätteeksi yhteinen vuosisadan ristisaatto lähti Pyhän Kolminaisuuden kirkosta kohti Uspenskin katedraalia, mikä vahvisti kirkkomme yhteisöllisyyttä, monikulttuurisuutta ja yhtenäisyyttä. Tapahtumaan ja ristisaattoon osallistui reilu tuhat ihmistä.

5. Diakoniatyö

Diakoniatyön tarkoituksena on aineellisen ja hengellisen avun antaminen erityisesti eniten tarvitseville ja niille, jotka ovat jääneet yhteiskunnan muiden avustusjärjestelmien ulkopuolelle. Diakoniatyö on käytännön työtä vanhusten, sairaiden, syrjäytyneiden ja muilla tavoin avun tarpeessa olevien ihmisten parissa. Kirkon diakoniatyön kohteena ovat kaikki apua tarvitsevat, myös muut kuin kirkon jäsenet.

Diakoniassa toimii kuusi päätoimista diakoniatyöntekijää, joiden kesken on jaettu alueelliset vastuut. Diakonian esihenkilönä toimii seurakunnan diakoni. Työhön osallistuu myös diakoniatyöstä vastaava pappi Uspenskin katedraalista. Yksi diakoniatyöntekijöistä oli työvapaalla 15.4.–15.10. Diakoniassa toimi määräaikainen työntekijä 1.6.–30.8.

Palvelulinjan toiminta keskittyi kertomusvuonna diakonisen perustehtävän ylläpitoon. Asiakaspalvelu toteutui puhelinpäivystyksinä, yksittäisten asiakkaiden kohtaamisina sekä kerhojen, diakoniaruokailujen tai muun kokoavan toiminnan yhteydessä. Puhelinpäivystyksen kautta yhteys diakoniaan oli mahdollinen maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin kello 9–12 välisenä aikana. Kaikilla työntekijöillä on käytössään lisäksi oma työpuhelin ja sähköposti. Lehden ja seurakunnan www-sivujen lisäksi viestintäkanavina toimivat monet sosiaalisen median kanavat, kuten Facebook/Messenger, Instagram, Whatsapp ja Snapchat.

Diakoniatyöntekijät ovat työajallisia ja pääosin työ keskittyy arkipäiville päiväsaikaan.

Diakoniatyöntekijät toimivat tiimin kesken sovitusti nimetyllä vastuualueella (Helsinki, Itä, Länsi ja Pohjoinen). Työntekijät hoitivat lisäksi sovittuja erityistehtäviä ja yhteisiä toimintoja. Yksi työntekijä toimi tiimivastaavana.

Kertomusvuonna tiimi perehdytti uuden työntekijän sekä kesäapulaisen, piti huolta suunniteltujen toimintojen ylläpitämisestä työntekijäresurssin ollessa vajaa, sekä jakoi työntekijöiden vastuualueet uusiksi. Uutta aluejakoa pilotoitiin syksyn 23 aikana. Uudistetun aluejaon myötä työntekijäresurssi kohdistuu selkeämmin ja tehokkaammin alue- ja pyhäkkötasojen tukemiseen ja vähentää työtehtävien hoidon kannalta pelkkään liikkumiseen käytettyä aikaa.

Taloudellisia avustuksia jaettiin kertomusvuonna 367. Luku sisältää yksittäisten avustusten lisäksi ryhmä- ja perhekohdistettuja avustuksia. Kirkon keskusrahaston 3000€ avustuksen turvin

toteutui Hämeenlinnan viikoittainen ruoka-apujakelu sekä diakonialounas. Mannerheimin Lastensuojelu Liiton (MLL), Ortodoksisen kuratorion ja yksityisten lahjoitusten turvin diakonialla oli mahdollisuus tukea talousarviota laajemmin yhteiskunnallisten ja kansainvälisten kriisien vuoksi ahdinkoon joutuneita. Talousarvion ulkopuolisia lahjoituksia kertomusvuonna tiliöitiin diakoniaan 3612e sekä suoraan lahjakortteina jaettaviksi 2320e. Filantropian Ukraina-keräystä tuettiin yhteensä 2021,57e (tuotot Hyvän tuulen kahvila/diakoniaruokailut Helsinki ja Hämeenlinna). Alexander Marchanin erillisrahastosta myönnettiin kaksi avustusta yht. 280e.

Vapaaehtoistoiminnan lähimmäispalvelun toteutuksesta vastasi tehtävään nimetty diakoniatyöntekijä. Lähimmäispalvelussa toimi 14 kertomusvuonna vapaaehtoista. Lähimmäispalvelun vapaaehtoisten määrä on huolestuttavasti vähentynyt viime vuosina. Edellisenä vuonna vapaaehtoistoiminnan kanssa yhdessä käynnistetyn Ystäväpuhelimien toiminta säilyi aiemman vuoden tasoisena.

Lähes kaikissa diakonian kokoavissa toiminnoissa oli mukana vapaaehtoisauttajia. Diakonian järjestämät retriitit keväällä ja syksyllä sekä elokuun lopun virkistysleiri toteutuivat. Uutena kokoavana toimintana diakonia järjesti marraskuussa paastoon ja paastoruokiin liittyvän viikonlopun Kaunisniemessä. Perinteinen kesäretkipäivä kohdistui seurakunnan Pohjoiselle alueelle.

Merkkipäiväjuhlat pidettiin Helsingissä (4), Heinolassa ja Hämeenlinnassa. Veteraanit kutsuttiin kevään merkkipäiväjuhlaan Helsingissä. Syntymäpäiväkortteja merkkipäivän viettäville lähetettiin diakonian toimesta vuoden aikana hieman vajaat 1200 kpl. Kertomusvuonna toteutui kaksi sururyhmä-jaksoa (5vkoa) läheisensä menettäneille Helsingissä. Ryhmää ohjasi diakoniatyöntekijä yhdessä papin kanssa. Diakoniatiimistä sururyhmätoimintaan koulutettiin jälleen yksi työntekijä.

Vapaaehtoistoimintana toimivien kahden Ukraina-ryhmän toimintaa tuettiin ja koordinoitiin diakoniasta. Diakonia on järjestänyt ryhmälle opetusmateriaalin, tarjoilut sekä huolehtinut kirkkokunnan avustuksen käyttämisestä mm. matkakuluihin.

Suurin osa diakonian kokoavista toiminnoista oli kesäkuukaudet tauolla. Poikkeuksena tästä olivat Helsingin Hyvän tuulen kahvila sekä Hämeenlinnan ruoka-apu.

Diakoniatyöntekijät olivat aktiivisesti yhteydessä alueidensa pyhäkköyhteisöihin, osallistuivat mm. pyhäkköjen praasniekkajuhliin, tulivat tutuiksi pyhäkön tai alueen seurakuntalaisille ja esittelivät samalla seurakunnan diakonian toimintoja.

Helsingin toiminta-alue

Kulttuuri- ja kahvitreffit sekä Oloneulos-kerho toimivat alkuvuoden. Toiminnot jäivät tauolle huhtikuussa työntekijän toimivapaan vuoksi.

Seurakuntasalilla toimi torstai-iltapäivisin matalan kynnyksen kohtaamispaikka Hyväntuulen kahvila. Diakoniaruokailu toteutui kerran viikossa. Toiminnan merkitys sai tunnustusta, kun joulukuussa arkkipiispa Leo myönsi diakoniaruokailulle piispallisen siunauskirjan.

Idän toiminta-alue

Tavataan kirkolla – Porvoon diakonian kirkkopäivystys toteutui kerran kuukaudessa. Samoin Tikkurilan kirkolla diakoniatyöntekijä oli tavattavissa kerran kuussa. Klaukkalan Nektarios-piiri kokoontui kevät- ja syyskaudella kerran kuussa paikallisessa kahvilassa. Toiminnasta vastasi Lännen alueen diakoniatyöntekijä. Pohjoisen alueen diakoniatyöntekijä vastasi Tuusulan, Järvenpään ja Keravan alueista. Kyseisillä alueilla toiminta keskittyi sovittuihin tapaamisiin tai pop-up tyyppiseen kokoontumiseen esimerkiksi kulttuuritreffien tai kahvittelun yhteydessä.

Läntinen toiminta-alue

Espoossa Kahvitreffit-toiminta toteutui kevätkauden pienryhmissä Espoon eri alueilla. Syyskaudella toiminta keskitettiin Herman Alaskalaisen kirkon yhteyteen.

Diakoniatyöntekijä oli läsnä ja tavattavissa Herman Alaskalaisen kirkon käsityökerhossa. Kehitysvammaisille suunnattu Sofia-kerho kokoontui kuukausittain. Lohjalla ”Kahvitreffit kirkolla” –matalan kynnyksen toimintamallilla kokoontui kerran kuussa. Nummelassa aloitti Martat, Mariat ja Lasarukset –toimintapiiri yhteistyössä alueen vapaaehtoisen kanssa. Kaikille avoin tapahtuma järjestettiin kerran kuussa kevät- ja syyskaudella.

Pohjoinen toiminta-alue

Hämeenlinnan alueella toteutui kerran kuukaudessa Toiminta-torstai- piiri sekä viikoittainen diakoniaruokailu.

Keskiviikkoisin läpi vuoden toteutui hävikkiruoanjako yhteistyössä HTR-ketjun kanssa. Hävikkiruuan hakijoita oli jopa 150/krt, joista Ukrainan pakolaisia arviolta kolmasosa. Alueen pappi tai diakoniatyöntekijä vastasivat ruoan hakemisesta toimittajalta ja olivat tavattavissa jaon aikana.

Riihimäen toimintakeskus Mineassa kerran kuukaudessa kokoontui kokoavana toimintana Kässä-klubi. Pop up -tyyppisiä kokoavia toimintoja toteutui Forssassa ja Hämeenlinnan alueella yhteistyössä alueen kanttorin, kasvatustoimen ja vapaaehtoisten kanssa.

Lahdessa ja Hyvinkään alueella toteutui pop-up tyyppistä toimintaa kahvi- ja kulttuuritreffien muodossa kevätkaudella.

Syyskaudella Lahdessa kirkon yhteydessä kokoontui kuukausittainen diakonian päiväkahvit keskustelutilaisuus. Diakoniatyöntekijä osallistui lisäksi Lahden alueen venäjänkieliseen kerhotoimintaan. Alueen seurakuntalaisille järjestettiin syksyllä retkipäivä Helsinkiin.

6. Kasvatustyö

Seurakunnan kasvatustoimi toteuttaa kirkon tärkeää perustehtävää antamalla jäsenilleen ja kirkkoon liittyville ortodoksista kasvatusta ja opetusta, tukee koulun uskonnonopetusta sekä perheiden kristillistä kasvatustyötä koko seurakunnan alueella. Tärkeimpiä toimintamuotoja ovat kerhot, leirit ja tapahtumat. Kasvatustoimen mahdollistamia, organisoimia tai koordinoimia kerhoja, koulutusta sekä muita tapahtumia järjestettiin seurakunnan kaikilla toiminta-alueilla.

Kuva: Jyri Pitkänen

Vuonna 2023 kasvatuksessa oli kaksi tärkeää päätaphtumaa: Kaunisniemen leirikeskuksen 60-vuotisjuhla heinäkuussa sekä kirkkomme autonomian 100-vuotisjuhla ja siinä erityisesti Ekumeenisen patriarkka Bartolomeoksen vierailu Kaunisniemen leirikeskuksessa syyskuussa. Vierailun tarkoituksena oli tavata erityisesti kirkkomme lapsia ja nuoria sekä ukrainalaisia pakolaisia (kuva).

Kasvatustoimessa toimi kertomusvuonna kuusi kokoaikaista kasvatustyöntekijää sekä kasvatuksen pappi ja kanttori. Kasvatustoimessa perhetyöstä vastaava työntekijä irtisanoutui. Samoin kasvatustoimen koordinaattorin tehtävää hoitanut sijainen siirtyi opetustehtäviin kaupungille. Perhetyöntekijän rekrytointi käynnistettiin vuoden lopussa. Kasvatustoimen kanttorin tehtäviä hoiti sijainen, koska rekrytoinnissa ei ollut päteviä hakijoita. Leiri ja kerhotoiminta hoidettiin asianmukaisesti henkilöstövajeesta huolimatta. Ikonimaalauksen koordinointi siirtyi väliaikaisesti kasvatustoimen ulkopuolisen työntekijän hoidettavaksi.

Suomen ortodoksisen kirkon autonomian 100-vuotisjuhlan yhteydessä Ekumeeninen patriarkka Bartolomeos istutti yhdessä Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Leon kanssa puun, Kiovan lehmuksen, 60-vuotisjuhlaansa viettävän Kaunisniemen leirikeskuksen puutarhaan. Paikalla oli paljon kirkkomme lapsia ja nuoria sekä ukrainalaisia pakolaisia. Kuvassa vasemmalla Ukrainan suurlähettiläs Olga Dibrova sekä keskellä patriarkka Bartolomeos ja oikealla arkkipiispa Leo. Kuva: Esko Jämsä

7. Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta perustuu pyhäkkökeskeiseen toimintamalliin, jossa koordinaattorin roolina on tukea ja vahvistaa alueellista vapaaehtoistoimintaa ja koordinoida yhteisiä toimintoja. Koko seurakunnan tasolla toimivat tukipalvelut, kuten koulutus ja virkistys lisäävät vapaaehtoisten motivaatiota ja jaksamista tehtävässä sekä luovat edellytykset vapaaehtoisten sitoutumiseen.

Pyhäkkökeskeisen toimintamallin mukainen, alueiden omaleimaista

vapaaehtoistoimintaa kehittävä ja vahvistava vastuuvapaaehtoisverkosto kokoontui keväällä ja syksyllä vaihtamaan kuulumisia sekä ideoimaan vapaaehtoistoimintaa. Verkostoon kuuluu 10 vastuuvapaaehtoista eri puolilta seurakuntaa sekä henkilöstön edustajina vapaaehtoistoiminnan koordinaattori ja lähimmäispalvelusta vastaava diakoniatyöntekijä. Verkoston tapaamisten pohjalta aloitettiin vapaaehtoisille suunnattujen koulutusten kartoitus ja suunnittelu. Tapaamisissa sovittiin myös virkistystapahtumista.

Vapaaehtoisille pidettiin vuoden aikana useita virkistystapahtumia eri puolilla seurakuntaa. Vapaaehtoisille suunnattuja virkistystapahtumia on tarjottu seurakunnan taholta Vantaalla, Järvenpäässä, Espoossa, Hämeenlinnassa, Helsingissä ja Nummelassa. Kolminaisuuden kirkon vapaaehtoiset tekivät oman virkistysretken Kaunisniemeen. Lisäksi seurakuntasalin diakonia- ja kirkkaan viikon koululaisruokailun vapaaehtoiset vierailivat keväisessä Tallinnassa. Lahden vapaaehtoisia kiitettiin ja muistettiin jouluisella lahjalla. Kaikkia seurakunnan vapaaehtoisia muistettiin ja kiitettiin yhteisessä joulujuhlassa, johon osallistui 70 vapaaehtoista eri puolilta seurakuntaa. Virkistystapahtumissa pyrittiin muistamaan myös pääsiäisen ajan aktiivisesti työskennelleitä lukuisia lyhytaikaisia vapaaehtoisia.

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori vieraili Hämeenlinnassa tutustumassa alueen vapaaehtoisin ja pohjoisen alueen vapaaehtoistoimintaan. Yhteistyötä sovittiin jatkettavan aktiivisesti. Syksyllä pidettiin avoin ideointi-ilta ja seurakunnan vapaaehtoistoiminnan esittelytilaisuus Helsingin seurakuntasalilla.

Ystäväpuhelinpalvelutoiminnan pilottiryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa keskustelemaan, jakamaan kokemuksia ja kehittämään toimintaa. Tapaamisten pohjalta Ystäväpuhelinpalvelutoiminnalle luotiin pilottikokeilusta saatujen kokemusten jälkeen uudet, tarkennetut toimintaohjeet ja toimintamalli, jonka pohjalta toimintaa lähdetään vakinaistamaan ja laajentamaan. Ryhmää kuului neljä kehittämistyöhön sitoutunutta vapaaehtoista eri puolilta seurakuntaa.

Vapaaehtoisten vetämä Horse-käsityökerho kokoontui kuukausittain valmistamaan kaste- ja katekumeenilahjoja.

Vapaaehtoisrekisterissä oli vuoden lopussa 362 vapaaehtoista. Eniten vapaaehtoisia on rekisteröity Helsingin alueelle, jonne on listattu 162 vapaaehtoista. Rekisterissä olevat vapaaehtoiset voivat kuitenkin toimia myös monilla eri alueilla samanaikaisesti. Seurakunnan vapaaehtoistehtävät sijoituivat alla olevan taulukon mukaisesti:

Tukea tuottava ve-toiminta	Lähimmäispalvelu, diakonia- yms. ruokailut, ruuan jakelu
Osallistava ve-toiminta	Ryhmätoiminta: erilaiset ryhmät, keskustelupiirit, käsityökerhot (esim. Horse)
Vertaistoiminta	Ystäväpuhelinpalvelu
Talkoo-, keräys-, tapahtumatoiminta	Talkoot ja tapahtumat: mm. pääsiäiseen ja muihin liittyvät: koululaisruokailut, virpovitsojen ja ruusujen valmistus, kirkon koristelu, pääsiäisyön tarjoilut. Pyhäkkökohtaiset tapahtumat: esim. praasniekat, taiteiden yö, erilaiset juhlat yms.
Muokattu toiminta ja pop up-tehtävät	Sovitaan ja kehitetään yksilöllisesti tehtävä yhdessä vapaaehtoisen kanssa, esim. it-tuki, talousneuvonta, pienet käännöstyöt, viestinnän tukitehtävät etc. Lyhytaikaiset ja kertaluonteiset tehtävät

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori osallistui eri vapaaehtoisverkostojen tarjoamiin tapaamisiin ja koulutuksiin. Verkostokumppaneina olivat mm. vapaaehtoistoiminnan

kansallinen- ja pääkaupunkiseudun Valikko-verkosto, Välittäjät-verkosto, pääkaupunkiseudun Ukrainan kriisin vapaaehtois- ja järjestötyön kumppanuusverkosto sekä Kansalaisareenan Kohti tulevaa -hankkeen tulevaisuusverkosto. Koordinaattori osallistui mm. seuraaviin verkostojen tarjoamiin koulutuksiin: vapaaehtoisten jaksaminen tukeminen, vapaaehtoistoiminnan muutostrendit, onnistumisen iloa vapaaehtoistoimintaan, vapaaehtoistyön utopia -työpaja.

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori kutsui syksyllä koolle Vaasan ja Tampereen

seurakuntien vapaaehtoistoiminnasta vastaavat työntekijät yhteistyöpalaveriin, jossa hahmoteltiin yhteistyön mahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnan osalta. Yhteistyötä jatketaan tarpeen mukaan.

Suomen ortodoksisen kirkon autonomian 100-vuotisjuhlan päätapahtuma, patriarkaalin liturgia Uspenskin katedraalissa 10.9.2023 kokosi toista tuhatta osanottajaa. Paikalla oli muutamia vapaaehtoisia.

8. Tukitoiminnot

Seurakunnan tukitoiminnoilla tarkoitetaan hallinnon, kiinteistötoimen, hautaustoimen ja viestinnän tehtäviä, joiden tehtävänä on tukea seurakuntatyön, kasvatustyön ja diakoniatyön toteutumista ja toteuttaa näin seurakunnan tehtäviä.

8.1. Hallinto

Hallinnon perustehtävänä on taloushallinnon, henkilöstöhallinnon, sisäisen ja ulkoisen asiakaspalvelun sekä tietohallinnon hoitaminen ja kehittäminen, yhteydenpito eri yhteiskunnallisiin tahoihin ja ortodoksisen kirkon toimijoihin sekä toimintojen kehittäminen ja niiden laillisuudesta huolehtiminen. Hallinnon toiminta-ajatus on turvata seurakunnan perustehtävä tarjoamalla oikea-aikaisia ja luotettavia hallinnollisia palveluja.

Hallinnossa työskenteli ensimmäiset puoli vuotta seitsemän kokoaikaista henkilöä ja toisen puoli vuotta kuusi kokoaikaista ja yksi osa-aikainen talous- ja henkilöstöhallinnon, asiakaspalvelun, IT-asiantuntijan sekä johdon sihteerin tehtävissä.

Hallinnon toiminnoissa, etenkin talous- ja henkilöstöhallinnon puolella on tarkasteltu ja pyritty tehostamaan ja kehittämään prosesseja pienentyneen resurssin myötä.

Asiakaspalvelussa (ja hautatoimessa) käyttöön otettiin kirkon palvelukeskuksen toimesta seurakunnille hankittu uusi hautaohjelma keväällä 2023. Käyttöönotto vaihe satoi kevätkaudella resursseja ja toi ensimmäisenä vuonna haasteita etenkin kesähoitotarjoustensa osalta.

IT toimessa vuonna 2023 lisätyötä tehti muun työn ohella osallisuus keskitetyn Suomen ortodoksisen kirkon tietohallintayksikön perustamisessa sekä uuden hautaohjelman käyttöönotto.

8.2. Hautaustoimi

Helsingissä hautausmaalla työskenteli vuonna 2023 vastaava vahtimestari, kaksi haudankaivajaa ja puutarhuri. Kesällä hautausmaalle otettiin kausityöntekijöitä huhti-syyskuu ajaksi eripituisiin työsuhteisiin.

Lisäksi seurakunnan alueella Hämeenlinnassa sijaitsee Vuorentaan hautausmaa, jonka hautaustoimintoja hoidetaan ostopalveluna.

Vuonna 2023 hautaustoimi hoiti tehtävänsä suunnitellun mukaisesti.

8.3. Viestintä

Viestintä on keskeinen osa seurakunnan ja kirkon toimintaa. Viestinnän tehtävänä on antaa tietoa seurakunnasta ja sen toiminnasta, sekä tukea ja vahvistaa ortodoksista uskoa ja seurakuntayhteyttä.

Seurakunnan viestintä kattaa niin työyhteisön sisäisen kuin ulkoisen ja sidosryhmille suunnatun viestinnän. Viestinnässä pääkanavina ovat seurakunnan internetsivut, useat sosiaalisen median alustoilla olevat sivustot. Viestintä tekee hyvin tiivistä yhteistyötä ja kertoo toiminnastaan valtakunnallisessa Aamun Koitto lehdessä sekä Suomen ortodoksisen kirkon tiedotuksen kanssa. Myös pyhäkköjen ilmoitustaulut ovat digitaalisena aikanakin osoittautuneet merkittäviksi kanaviksi kertoa seurakunnan toiminnasta.

Vuonna 2023 jatkettiin seurakunnan sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittämistä ja panostettiin vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön maantieteellisesti laajalla seurakunnan toiminta-alueella niin työyhteisössä kuin sidosryhmien ja seurakuntalaisten kanssa. Viestinnässä pyrittiin kirkastamaan paikallisuutta ja pyhäkkökeskeisyyttä samaan aikaan, kun panostettiin yhteisöllisyyteen ja Suomen suurimman seurakunnan identiteetin vahvistamiseen.

Seurakunnan viestinnässä pyrittiin huomioimaan kertomusvuonna niin ukrainankielinen kuin venäjänkielinenkin viestintä. Venäjänkielisen viestinnän osalta käytössä oli noin 18 tunnin lisäresurssi ja päivitysapu venäjänkielisiin viestintäkanaviin.

Viestinnän vuosi alkoi lähihistorian suurimman jäsenkadon uutisoimisella. Suomen ortodoksisen kirkon ja seurakunnan jäsenmäärä putosi edellisenä vuotena ennätyskellisen paljon kirkosta eroamisen vuoksi, minkä katsottiin olevan myös välillistä seurausta Ukrainassa käytävästä sodasta sekä ihmisten mahdollisesta taloudellisesta ahdingosta.

Työyhteisön sisäisessä viestinnässä autonomian 100-vuotisjuhlavuoden järjestelyjen lisäksi merkittävimpänä voi pitää helmikuussa käynnistyneet muutosneuvottelut seurakunnassa osana valtuuston edellyttämiä talouden ja toiminnan sopeuttamistoimia. Neuvottelut kuitenkin keskeytettiin jo maaliskuussa alueviranomaisten työsuojeluvalvonnan ja siinä ilmenneiden toimenpiteiden ja selvitettävien asioiden seurauksena. Lopulta muutosneuvottelut päätettiin marraskuussa.

Kertomusvuonna viestinnässä keskityttiin seurakuntalaisten kannalta olennaisten tapahtumien uutisointiin, toiminnan tekemiseen saavutettavaksi koko jäsenistölle, seurakunnan digitaalisten kanavien kehittämiseen ja pyhäkkölähtöisyyteen sekä paikallisuuden vahvistamiseen. Vuonna 2023 viestinnässä näkyivät erityisesti Suomen

ortodoksisen kirkon autonomian 100-vuotisjuhla ja siihen liittyvä Ekumeenisen patriarkka Bartolomeoksen vierailu. Juhlan viestintä toteutettiin yhteistyössä Helsingin hiippakunnan sekä Suomen ortodoksisen kirkon viestintätiimin kanssa.

Seurakunnan viestinnän kehittämishankkeiden ohella toteutettiin viestintäsuunnitelman mukaisesti kirkkovuoden ja merkittävien yksittäisten tapahtumien viestintää, sekä tiedotettiin seurakunnan luottamuselinten päätöksistä.

Seurakunnan viestinnän jatkuvuuteen ja näin toimintavarmuuteen panostettiin kertomusvuonna. Kesällä viestinnässä oli kesälomasijainen, samoin joulukiireiden aikana oli käytössä lisäresurssi.

8.4. Kirjasto ja arkisto

Seurakunnan kirjaston toiminta on osa ortodoksisen kirkon hengellistä, sivistävää, kasvatuksellista ja yhteisöllisyyttä edistävää työtä. Kirjasto toimii monimuotoisena, kaikille avoimena ja helposti lähestyttävänä kohtaamispaikkana, jonka tarkoitus on vaalia ortodoksista kulttuuriperintöä, edistää ortodoksisen kirjallisuuden lukuharrastusta, sekä tukea seurakunnan koulutus- ja kasvatustyötä.

Arkistointi kuuluu seurakunnan asiakirjahallintaan, joka palvelee seurakunnan tiedonhallintaa sekä ortodoksista ja historiallista tutkimusta lain edellyttämällä tavalla. Seurakunnan tiedonhallintaa koordinoi vuoden 2023 alusta lähtien kirkon tiedonhallintayksikkö.

Tässä toimessa työskentelee yksi kokoaikainen työntekijä, kirjaston- ja arkistinhoitajan sekä tietosuojavastaavan ja tiedonhallintayksikön asiantuntijan tehtävissä.

Kirjasto sijaitsee osoitteessa Liisankatu 29 A, 2. kerroksessa ja arkisto Unioninkatu 39 kellarissa.

Kirjasto

Kirjasto on toiminut vuonna 2023 normaalisti ja tarjonnut asiakkaille informaatiopalveluita sekä mahdollisuutta lukuharrastuksiin ja yhteydenpitoon seurakuntaelämään. Kirjaston kokoelmia on edelleen rikastutettu useilla profiiliin kuuluvalla ajankohtaisella teoksella, joita on luetteloitu kirjastontietojärjestelmään. Kokoelma on seulottu asiallisilla poistoilla ja lahjoitusaineiston käsittelyllä. Useat arvokkaat huonokuntoiset niteet on kunnostettu. Kirjastoa on kehitetty jatkuvasti seurakuntalaisten ja henkilöstön avoimeksi tilaksi kohtaamisiin, työskentelyyn, kokouksiin ym. tapahtumiin. Kirjasto on järjestänyt kirjallisuuspiirejä, esittelyjä, näyttelyitä ja myyjäisiä. Nykyään kirjastosta voi myös ostaa ortodoksia perustarvikkeita ja uutuuskirjoja.

Arkisto

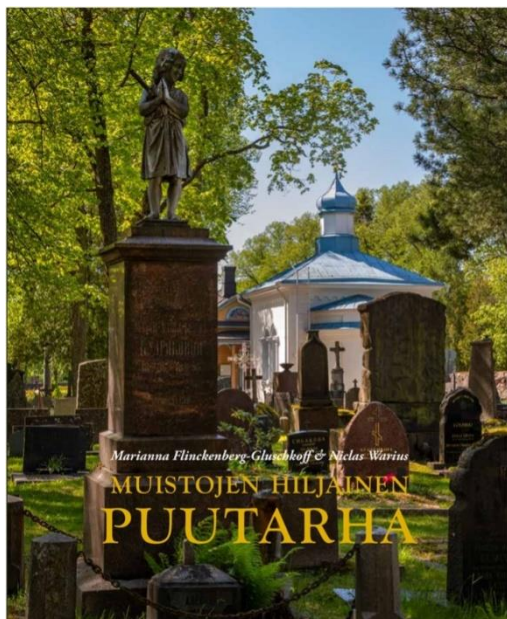
Seurakunnan uusi asiakirjahallintajärjestelmä on saatu valmiiksi ja implementoitu dokumenttien keskeisenä tallennuspaikkana, asiarekisterinä ja sähköisen arkistoinnin työkaluna.

Suomen ortodoksisen kirkon kirkollishallituksen päätöksellä (27.4.2022) perustettu kirkon tiedonhallintayksikkö on pysyvästi asiantuntijaryhmänä järjestäytynyt ja laatinut toimintasuunnitelman, jossa huomioidaan kaikkien kirkon yksiköiden (hiippakunnat, seurakunnat, palvelukeskus, seminaarit) laissa määriteltyjen tiedonhallinnan velvoitteiden hoitamisen ohjaamista. Suunnitelman mukaisesti on käynnistetty tietovarantojen kuvaus ja tiedonhallintamallin laatiminen. Yhtenä yksikön lisätavoitteena on tullut kaikille seurakunnille yhtenäisen tiedonohjaussuunnitelman (TOS) laatiminen, joka on edistynyt viranomaishyväksymisen vaiheeseen. TOS tulee korvaamaan lakisäänteistä AMS:a, jolla turvataan asiakirjatiedon laatuvaatimukset myös sähköisessä toimintaympäristössä.

Näin ollen myös seurakunnan tiedonhallinnan kokonaisarkkitehtuuri on kartoitettu, asiarekisterinpito julkishallinnon aineiston osalta on varmistettu ja edellytykset siirtyä yksinomaan sähköiseen arkistointiin on huomioitu.

Tietosuojan (GDPR) hallinnointi on pidetty ajan tasalla ja huomioitu niin operatiivisissa kuin tietoteknisissä ratkaisuissa. Henkilöstöä on ohjeistettu tehtäväkohtaisesti ja erityistarpeita huomioiden.

Tiedonhallintayksikön, tietosuojavastaavan sekä ikonimaalauskurssien koordinoinnin tehtävien hoitamisen vuoksi kirjaston yleisötapahtumia on ollut toivottuja vähemmän.

Kuvateksti: Kirjallisuuspiiri aloitti vuonna 2023 jälleen toimintansa ja kokoontui useita kertoja. Syyskuussa kirjallisuuspiirin vieraana oli tietokirjailija Marianna Flinckenberg-Gluschhoff, joka esitteli vuonna 2023 julkaistua teostaan Muistojen hiljainen puutarha. Teos esittelee Helsingin ortodoksisen seurakunnan Lapinlahden hautausmaalla leposijansa saaneiden elämäntarinoita ja samalla seurakuntamme ja pääkaupunkimme historiaa.

Teoksen kansikuva: Niclas Warius

8.5. Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimen tehtävänä on hoitaa tehokkaasti seurakunnan kiinteistöhallintoa ja huolehtia kirkkokiinteistöistä, toimintakeskuksista ja muista kiinteistöistä. Tämän toteuttamiseksi kiinteistötoimi budjetoituu vuosikierron mukaisesti kiinteistöjen korjaushankkeet, päivittää ja seuraa PTS-suunnitelmien ja rullaavan suunnitelman toteutumista sekä toteuttaa budjetoidut hankkeet ja niihin liittyvät käytännön tehtävät. Vuokraustoiminta on ollut kertomusvuonna vaikeuksissa varsinkin liiketilojen alentuneen kysynnän takia. Vuokranvälitys ostetaan ostopalveluna.

Vuoden 2023 isoimmat investoinnit olivat Mannerheimintie 8 hissien peruskorjaus sekä Lohjan kirkon öljylämmitys korvattiin energiatehokkaalla ilmavesilämpöpumpulla ja 70-vuotta vanhat sähköjärjestelmät peruskorjattiin. Mannerheimintie 8 hissien peruskorjaus toteutettiin vain osittain: henkilöhissit peruskorjattiin vuoden 2023 aikana. Sen sijaan kahden tavarahissin peruskorjaus siirtyi vuodelle 2024 tavaratoimitusten viivästymisen takia. Mannerheimintie 8 kiinteistön peruskorjauksesta tuli kertomusvuonna täyteen 20 vuotta, minkä myötä kiinteistön elinkaaren mukaisten remonttikulujen ennakoidaan nousevan jyrkästi ja kiinteistön tuottavuuden laskevan tulevaisuudessa. Hissien peruskorjaus oli tässä hyvä esimerkki.

Keskustan liiketilojen vuokraus on edelleen vaikeaa ja tämä on johtanut vuokrausaikojen pidentymiseen ja vuokrien laskuun. Kiinteistön vuokrauksen riskit ovat edelleen suuret ja riskiä lisää myös yhden vuokralaisen vuokraamien tilojen suhteellisen iso määrä.

Liisankatu/ Unionikadun kiinteistön mittava korjausvelka työllisti remonttimiestä ja aiheutti kertomusvuonna ongelmia. Huoneistoremonttien lisäksi oli jatkuvia vesivuotoja, ilmanvaihtoon liittyviä ongelmia ja muita korjausvelkaan liittyviä korjauksia. Nämä johtivat myös vuokrahyvityksiin. Vuokrauksessa tapahtui notkahdus ja kriittinen raja: 10% tyhjiä huoneistoja ylittyi, tilanne saatiin pääsääntöisesti korjattu loppuvuoden aikana.

Seurakuntasalin keittiön katossa tapahtui vakava vuoto, jonka korjaus on todettu hankalaksi, vuoto on korjattu väliaikaisesti ja korjausta jatketaan vuoden 2024 kesällä. Vuodon takia jouduttiin muun muassa tyhjentämään keittiön alla sijaitseva kirpputori. Seurakuntasalissa on myös raadon ongelma, joka on ratkaistu väliaikaisesti tehostamalla ilmanvaihdon tuuletusta.

Pyhän Kolminaisuuden kirkon kellot nostettiin takaisin paikoilleen kunnostamisen jälkeen marraskuussa 2023. Kirkontorniteknikko Supavit Nummelin varmistaa, että kellojen nostaminen ja asentaminen sujuu kaikilta osin.

Uspenskin katedraalissa tehtävä ikonostaasin kultauskonservointi jatkui kertomusvuonna suunnitelmien mukaisesti.

Pyhäkkökiinteistöissä jatkettiin kertomusvuonna kirkonkellojen kunnostamis- ja viritystyötä. Kirkontorniteknikko Supavit Nummelin on jatkanut seurakunnan pyhäkköjen kirkonkellojen läpikäyntiä ja korjannut sekä uusinut Porvoon Kristuksen kirkastumisen kirkon sekä Helsingin Pyhän Kolminaisuuden kirkon kellot.

Kaunisniemen leirikeskuksessa panostettiin ympäristön viihtyvyyteen leirikeskuksen heinäkuussa vietetyn 60-vuotisjuhlan sekä syyskuussa toteutuneen Ekumeenisen patriarkka Bartolomeoksen vierailuun liittyen. Leirikeskukseen vuonna 2020 investoitu lämmityksen maalämpöjärjestelmä on vuoden 2023 aikana toteuttanut investoinnille asetetut tavoitteet.

9. Henkilöstö

Kuva:

Seurakunnan henkilöstö yhteiskuvassa Uspenskin katedraalin edustalla syksyn työyhteisöpäivässä.

Seurakunnassa oli vuonna 2023 yhteensä 68 päätoimista täytettyä tehtävää, joiden henkilöstövahvuus oli yhteensä 64,26 henkilötyövuotta. Osa täytetyistä tehtävistä oli osa-aikaisia ja osa tehtävistä oli väliaikaisesti vuoden aikana myös täyttämättä (mm. kanttorin ja kasvatustoimen tehtävissä). Henkilöstömäärä on laskenut edellisvuoden 70 päätoimisesti täytetystä tehtävästä, jolloin henkilöstövahvuus oli yhteensä 66,06 henkilötyövuotta.

Seurakunnassa työskenteli toimintavuoden aikana päätoimisesti kuitenkin 89 työntekijää. Luku sisältää myös opinto-, vuorottelu- ja vanhempainvapaalla sekä sairauslomilla olleet työntekijät sekä heidän sijaisensa. Myös kausityöntekijät on laskettu mukaan. Vakituisen henkilöstön määrä on pysynyt melko tasaisena, vaikkakin laskusuuntaisena.

Seurakunnan vakituisen henkilöstön keski-ikä on noin 52 vuotta ja määräaikaisen henkilöstön noin 42 vuotta. Seurakunnan vakituisesta henkilöstöstä naisia on 31 ja miehiä 40.

Toiminta seurakunnan laajalla alueella edellyttää vakituisen henkilöstön lisäksi suurta

määräaikaisten, vapaaehtoisten ja tuntityöläisten joukkoa. Päätoimisen henkilöstön lisäksi seurakunnassa työskenteli muun muassa sivutoimisia pappeja, kanttoreita, uskonnonopettajia sekä leiri- ja kerho-ohjaajia. Lisäksi seurakunnassa toimi vapaaehtoisia erilaisissa tehtävissä.

Vuonna 2023 kumottiin seurakunnan johtosääntö ja loppuvuodesta 2023 kirkkoherra päivitti delegointipäätöksen. Delegointipäätöksessä määritellään esihenkilötehtävät sekä tavoitteet.

Seurakunnassa toimi työympäristötoimikunta, jonka tehtäviin kuuluivat henkilökunnan työhyvinvointiin ja työsuojeluun liittyvät tehtävät.

10. Taloudellinen kehitys

Seurakunnan vuoden 2023 tulokseen vaikutti ensisijaisesti verotulojen huomattava ylitys talousarvioon nähden. Toimintakulut ovat nousseet koronavuosien rajoitusten jälkeen, jolloin kuluissa oli paljon säästöjä. Toimintakulut alittivat kuitenkin talousarvion lähes 555 t€. Henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa sekä tavarojen hankinnoissa alitettiin talousarvio. Toimintatuotoissa taas ylitettiin talousarvio lähes 300 t€.

Taseesta on tuloutettu yhteensä noin 11 t€, osa diakoniatyölle jätetystä testamenttivaroista ja tuloutukset on tehty diakoniatyön kustannuspaikalle.

Seurakunnan verotuloja sisältämättömät toimintatuotot vuonna 2023 nousivat hieman 3,37 M€:n tasolle, joka oli talousarviota noin 298 t€ suurempi. Toimintatuotoista suurimman osan muodostivat vuokratuotot, jotka olivat noin 2,59 M€. Vuokratuotot laskivat edellisestä vuodesta 127 t€, joka selittyy haastavammilla vuokramarkkinoilla. Seurakuntatyön ja hautaustoimen maksut sekä muut maksut ja korvaukset olivat noin 569 t€, joten niissä oli nousua lähes 106 t€ edellisvuoteen verraten. Turismi ei kuitenkaan ole palannut vielä normaaliin, ja tämä vaikutti edelleen negatiivisesti myyntituloihin Uspenskin katedraalissa.

Toimintakulut vuonna 2023 olivat noin 7,30 M€, eli noin 467 t€ korkeammat edellisvuoteen verrattuna. Toimintakulujen nousuun vaikutti eniten toimintojen palautuminen normaaliin koronarajoitusten jälkeen, kiinteistökorjaus- ja ylläpitokulujen nousu edellisvuoteen verrattuna sekä vuonna 2022 maksettu vanha vakuutuskorvaus, joka pienensi vuoden 2022 toimintakuluja noin 150 t€. Palvelujen ostot olivat noin 377 t€ talousarviota pienemmät, ja tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnat noin 78 t€ talousarviota pienemmät. Seurakunnan toimintakate (toimintatuotot vähennettyinä toimintakuluilla) oli 3,93 M€ tappiollinen, mikä on noin 456 t€ enemmän kuin edellisvuonna. Toimintatuotoilla katettiin noin 46,2 prosenttia toimintakuluista.

Verotulot olivat noin 8,48 M€, mikä oli noin 1,25 M€ enemmän edellisvuoteen verrattuna ja noin 1,24 M€ budjetoitua suuremmat. Veroprosentti 1,8% on pysynyt samana vuodesta 2016. Keskusrahastomaksut nousivat lähes 37 t€ ja oli vuonna 2023 noin 1,93 M€.

Vuosikate kertoo tulojen ja menojen suhteen ennen kirjanpidollisia poistoja ja arvonalennuksia. Vuosikatteeksi muodostui noin 2,67 M€, mikä on noin 799 t€ suurempi kuin vuonna 2022. Tilikauden 2023 suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 442 t€.

Tilikauden 2023 tulos oli 2,23 M€ ylijäämäinen. Tilivuonna 2022 tulos oli 1,42 M€ ylijäämäinen ja tätä aiempiana vuonna noin 1,24 M€. Vuoden 2023 tilikauden 2,23 M€ ylijäämään on syynä

muun muassa talousarviota huomattavasti suuremmat verotulot ja pienemmät toimintamenot.

Seurakunnan käyttötulot olivat yhteensä noin 11,9 M€. Käyttötulot koostuvat toimintatuotoista ja verotulosta. Kiinteistöjen vuokratuotot muodostivat käyttötuloista 21,8 prosenttia, verotulot 71,5 prosenttia ja maksutuotot muodostuvat käyttötuloista 4,8 prosenttia ja muut tulot vastaavasti 1,85 eli yhteensä 6,65 prosenttia. Kirkollisveroprosentti on ollut 1,8 prosenttia vuodesta 2016 lähtien.

Vuonna 2023 seurakunnan perienteisessä sosiaalisen median pääsiäisyön tervehdyksessä oli Kristuksen ylösnousemuksen ikoni, seinämaalaus Tikkurilan ortodoksisesta kirkosta. Pääsiäistervehdys julkaisiin lukuisilla kielillä: Kristus nousi kuolleista! Христос Воскрес! Kristus är uppstånden! Christ is risen! Kristus on ülestõusnud! Krisztus feltámadt! Christus ist auferstanden! Christus is opgestaan! Kristus er opstanden! Kristur er upprisinn! Kristus er oppstanden! Christus resurrexit! Cristo è risorto! Le Christ est ressuscité! Cristo ressuscitou! Hristos a înviat! Cristo ha resucitado! Kristus vstal zmŕtvych! Chrystus Zmartwychwstał! Kristus prisikélè! Christos Anesti! Hristós diril-Dí! المسيح قام! حقاً قام! Der Meschiache undzer iz geshtanen! באמת קם! המשיח קם! Ua ala hou'o kristo! Harisutosu fukkatsu! Kristo Gesso! Kristo Amefufukka! Jidu fuhuo-le! Hristos nouzi kuolluzista! Kristâs kaggöodi jamm'jest!

Kannen kuva: Jyri Pitkänen

Vuosikertomuksen kuvat Vlada Wahlstén, jos kuvaajaa ei erikseen mainittu.